

Ministerul Educației

EDUCAȚIE CIVICĂ

clasa a III-a

Adriana Dumitru
Mariana Pop

 Booklet

Acest manual școlar este proprietatea Ministerului Educației.

Acest manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară aprobată prin OM Nr. 5003 / 02.12.2014.

116.111 - numărul de telefon de asistență pentru copii

Ministerul Educației

EDUCAȚIE CIVICĂ

clasa a III-a

Adriana Dumitru
Mariana Pop

 Booklet

Manualul școlar a fost aprobat de Ministerul Educației prin Ordinul de Ministru nr. 4200 / 07.07.2021.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și în format digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând din anul școlar _____.

Inspectoratul Școlar _____

Școala/Colegiul/Liceul _____

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*	
1.				la primire	la predare
2.					
3.					
4.					

* Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.

• Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.

• Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DUMITRU, ADRIANA

Educație civică : clasa a III-a /

Adriana Dumitru, Mariana Pop. - București : Booklet, 2021

ISBN 978-606-590-923-6

I. Pop, Mariana

37

Referenți științifici: Prof. conf. dr. Camelia Puzdriac, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației,
Universitatea din Iași

Prof. grad didactic I Mirela Ilie, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”, București

Redactor: Alina Stancu

Design interior și copertă: Andreea Chele

Ilustrații: Raluca Guraliuc

Tehnoredactare: Mihaela Cotîrnea

Video: Quartz Film

Digital: MyKoolio

Credite foto: Adobe Stock, Shutterstock

Voci/ interpretare: Ramona Hilohe

Editura Booklet

Pentru comenzi:

tel: 021 430.3095

e-mail: comenzi@booklet.ro

Comenzi online:

www.booklet.ro

© Editura Booklet

Toate drepturile asupra lucrării aparțin editurii.

UNITATEA 1 – Noțiunea de persoană	7	UNITATEA 4 – Raporturile noastre cu lucrurile	57
1. Ce înseamnă să fim persoane?	8	1. Ce sunt lucrurile?	58
2. Eu ca persoană	11	2. Noi și lucrurile de care avem nevoie	61
3. Noi ca persoane. Asemănări și deosebiri între persoane	14	3. Sunt un copil responsabil!	64
Recapitulare	17	Recapitulare	67
Evaluare	18	Evaluare	68
UNITATEA 2 – Trăsături morale ale persoanei	19	UNITATEA 5 – Raporturile noastre cu animalele și plantele	69
1. Despre sinceritate și adevăr	20	1. O lume vie!	70
2. Bunătatea nu costă nimic!	23	2. O zi în lumea plantelor și animalelor	73
3. O călătorie în lumea respectului	26	3. Să protejăm natura – frumosul din jurul nostru!	76
4. Încrederea, calitatea prietenului adevărat	29	4. Proiect – <i>Jurnalul iubitorilor de plante și animale</i>	79
5. O poveste despre modestie	32	Recapitulare	80
6. Cartea curajului	35	Evaluare	81
7. Proiect – <i>Cartea trăsăturilor morale</i>	38		
Recapitulare	39	RECAPITULARE FINALĂ	82
Evaluare	40	EVALUARE FINALĂ	84
		MIC DICȚIONAR	86
UNITATEA 3 – Raporturile noastre cu ceilalți oameni	41	ANEXA 1 – Autoevaluarea portofoliului	87
1. Eu și familia mea. Relații cu membrii familiei mele	42	ANEXA 2 – Observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor	88
2. La joacă împreună cu prietenii – reguli de comportare	45		
3. La școală. Eu și colegii mei	48		
4. Ce este un grup? Regulile grupurilor	51		
5. Proiect – <i>Împreună construim o comunitate!</i>	54		
Recapitulare	55		
Evaluare	56		

Competențe generale și specifice. Educație civică – clasa a III-a

1. Aplicarea unor norme de conduită în viața cotidiană

- 1.1. Explorarea calității de persoană pe care o are orice om
- 1.2. Identificarea unor trăsături morale definitorii ale persoanei
- 1.3. Explorarea grupurilor mici și a regulilor grupului

2. Manifestarea unor deprinderi de comportament moral-civic în contexte de viață din mediul cunoscut

- 2.1. Recunoașterea unor atitudini în raport cu lucrurile, cu plantele și animalele
- 2.2. Manifestarea unor atitudini pozitive în raport cu lucrurile, cu plantele și animalele
- 2.3. Explorarea unor relații existente între oameni în cadrul grupului

3. Cooperarea cu ceilalți pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru, manifestând disponibilitate

- 3.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru
- 3.2. Participarea la acțiuni în grupuri mici, prin asumarea de drepturi și îndatoriri
- *3.3. Participarea la proiecte simple cu conținut moral-civic, în cadrul clasei, al școlii sau al comunității locale

Ghid de utilizare a manualului digital

Manualul digital reproduce întregul conținut din versiunea tipărită, oferind elevilor posibilitatea de a interacționa cu diverse elemente de conținut. Astfel, aceștia vor putea viziona animații sau filme, rezolva exerciții interactive și naviga prin manual.

The diagram illustrates the digital manual interface, showing three types of content:

- 1. AMII static:** Imagini; informații și activități suplimentare.
- 2. AMII animat:** Videoclipuri cu informații și activități suplimentare, curiozități.
- 3. AMII interactiv:** Exerciții de alegere multiplă, de tip adevărat sau fals, de asociere, de completare.

The background image shows a page from the digital manual with text and images. The text includes a poem about a bird and a list of exercises. The images include a person, a dog, a woman, a bird, and a plane.

Cum se folosește manualul digital?

1. Meniul superior

- **Mărire/micșorare** – se mărește sau se micșorează fereastra, pentru o vizualizare adecvată a elementelor de interes.
- **Căutare** – pot fi efectuate căutări în manualul digital după cuvinte-cheie.
- **Cuprins** – deschide cuprinsul manualului digital.
- **Înapoi la prima pagină** – se revine la prima pagină a manualului digital.
- **Pagina anterioară** – se accesează pagina anterioară paginii curente.
- **Pagina următoare** – se accesează pagina următoare paginii curente.
- **Salt la ultima pagină** – se accesează ultima pagină a manualului digital.
- **Adnotări** – deschide o galerie de instrumente, cu funcții diferite, ce permit operații în timp real: sublinieri, adnotări, încercuiri, demarcări, mascări, evidențieri etc.
- **Indicații** – se accesează ecranul cu indicații.

2. Ajutor în utilizarea AMII interactiv:

Deschide interacțiunea dând click cu mouse-ul pe exercițiu. Pentru exercițiile de completare, utilizează mouse-ul pentru a poziționa cursorul pe spațiul în care dorești să completezi. Pentru exercițiile de alegere, urmărește cerința, apoi utilizează mouse-ul pentru alegerea variantei de răspuns, prin apăsare pe varianta pe care o consideri corectă. Apasă butonul **Verifică** pentru a vedea dacă ai ales corect. Pentru ambele tipuri de exerciții, apare pentru răspunsul corect și pentru răspunsul greșit. Pentru a relua rezolvarea exercițiului, apasă butonul **Reia/ Reîncearcă**. Poți vedea răspunsurile corecte și apăsând butonul **Arată/ Afișează soluția**.

3. Ajutor în utilizarea AMII animat:

Apasă pe butonul pentru a deschide aplicația. Butonul **Play** este localizat pe bara de jos a ferestrei, alături de **Volum** și opțiunea de afișare completă pe ecran. Pentru a opri temporar aplicația, apasă butonul de pauză, de pe bara de jos a ferestrei. Pentru a ieși din aplicație, apasă pe butonul din colțul din dreapta sus al ferestrei.

4. Ajutor în utilizarea AMII static:

Apasă pe butonul Imaginea se va deschide mărită. Apasă pe butonul din colțul din dreapta sus, pentru a închide aplicația.

CUM ESTE STRUCTURATĂ O UNITATE DE ÎNVĂȚARE

1. CITIM! / OBSERVĂM!

Text-suport sau imagini pentru descoperirea noțiunii noi

2. GÂNDIM – LUCRĂM ÎN PERECHE – COMUNICĂM (GLC)

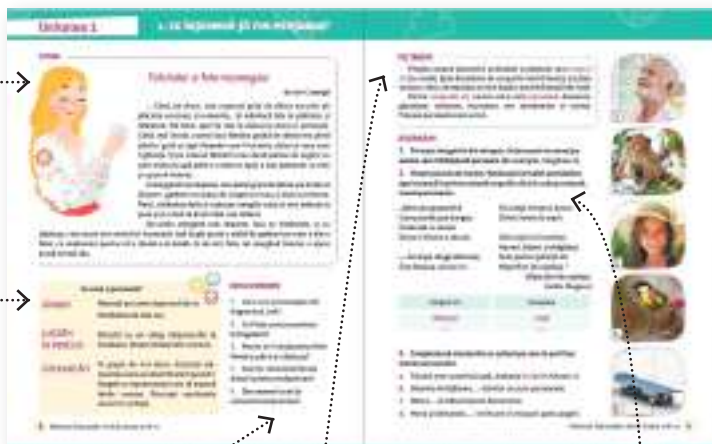
Evocarea experienței anterioare și facilitarea comunicării în pereche și în grup

6. JOC DE ROL

Activități de angajare imaginativă în situații de viață, de exersare de roluri sociale

7. PORTOFOLIUL MEU

Activități de aprofundare, individuale sau în grup

3. DESCOPERIM!

Întrebări care sprijină secțiunea CITIM! / OBSERVĂM!

4. REȚINEM!

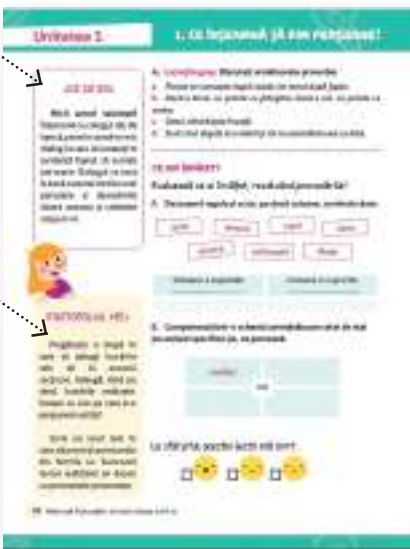
Informații sistematizate și accesibile despre noțiunea nouă

5. EXERSĂM!

Activități și sarcini diversificate, care sprijină învățarea

8. CE AM ÎNVĂȚAT?

Provocări care facilitează autoevaluarea învățării

Evaluare

Recapitulare

UNITATEA 1

Noțiunea de persoană

Ce înseamnă să fim persoane? • Persoana mea • Persoana lui/ ei

CITIM!

Fata babei și fata moșneagului

după Ion Creangă

... Când, pe drum, iaca cuptorul grijit de dânsa era plin de plăcinte crescute și rumenite... Și mănâncă fata la plăcinte, și mănâncă, hăt bine; apoi își mai ia câteva la drum și pornește. Când, mai încolo, numai iaca fântâna grijită de dânsa era plină până-n gură cu apă limpede cum îi lacrima, dulce și rece cum îi gheața. Și pe colacul fântânii erau două pahare de argint, cu care a băut la apă până s-a răcorit. Apoi a luat paharele cu sine și a pornit înainte.

Și mergând mai departe, iaca părul grijit de dânsa era încărcat de pere, galbene ca ceara, de coapte ce erau, și dulci ca mierea. Părul, văzând pe fată, și-a plecat crengile-n jos; și ea a mâncat la pere și și-a luat la drum câte i-au trebuit. De-acolo mergând mai departe, iaca se întâlnește și cu cățelușa, care acum era voinică și frumoasă, iară la gât purta o salbă de galbeni pe care a dat-o fetei, ca mulțumire pentru că a căutat-o la boală. Și de aici, fata, tot mergând înainte, a ajuns acasă la tată-său.

Ce este o persoană?

GÂNDIM

Notează pe caiet răspunsul tău la întrebarea de mai sus.

LUCRĂM
ÎN PERECHI

Discută cu un coleg răspunsurile la întrebare. Notați elementele comune.

COMUNICĂM

În grupe de 4-6 elevi, discutați elementele comune identificate în perechi. Alegeți un reprezentant care să expună ideile voastre. Discutați rezultatele muncii în echipă.

DESCOPERIM!

1. Care sunt personajele din fragmentul citit?
2. Ce ființe sunt prezentate în fragment?
3. Pentru ce îi mulțumesc fetei fântâna, părul și cățelușa?
4. Cum își comunică fiecare dintre acestea mulțumirea?
5. Dar oamenii cum își comunică mulțumirea?

REȚINEM! 📌

Ființele umane (oamenii), animalele și plantele sunt **corpuri vii** (cu viață). Spre deosebire de **corpurile nevii** (inerte), acestea se nasc, cresc, se reproduc și mor, după o anumită durată de viață.

Dintre **corpurile vii**, numai omul este **persoană**, deoarece gândește, vorbește, muncește, are sentimente și voință. Fiecare persoană este unică.

EXERSĂM! 🧐🧐

1. Privește imaginile din dreapta. Selectează-le numai pe acelea care înfățișează persoane (de exemplu, **imaginea 1**).

2. 📖 Citește poezia de mai jos. Realizează un tabel asemănător, apoi notează în prima coloană **corpurile vii** și în a doua coloană, numai persoanele.

„Albinuța gospodină
Care poartă șorț dungat,
Încărcată cu nectar
De pe-o floare a zburat.

— Scumpă, dragă albinuță,
Zice floarea, să mai vii,

Să culegi nectarul dulce,
Să faci miere la copii.

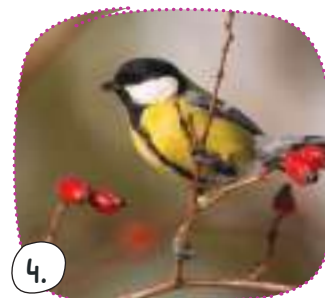
Căci copiii cei cumiți,
Harnici, blânzi și drăgălași
Sunt pentru părinții lor
Niște flori de copilași.”

(*Niște flori de copilași,*
Emilia Plugaru)

Corpuri vii	Persoane
<i>albinuța</i>	<i>copii</i>
....

3. Completează enunțurile cu acțiuni pe care le pot face numai persoanele:

- Fiindcă este conștiincioasă, Andreea **învăță** în fiecare zi.
- Doamna învățătoare elevilor ce sunt persoanele.
- Mama la Observatorul Astronomic.
- Maria și Alexandru în fiecare zi cel puțin patru pagini.

Unitatea 1

JOC DE ROL

Micii actori talentați!
Împreună cu colegul tău de bancă, pune în scenă un mic dialog în care să scoateți în evidență faptul că sunteți persoane. Dialogul va avea la bază caracteristicile unei persoane și deosebirile dintre aceasta și celelalte corpuri vii.

PORTOFOLIUL MEU

Pregătește o mapă în care să adaugi lucrările tale de la această secțiune. Adaugă, rând pe rând, lucrările realizate. Începe cu cea pe care ți-o propunem astăzi!

Scrive un scurt text în care să prezinți persoanele din familia ta. Ilustrează textul realizând un desen cu persoanele prezentate.

4. Lucrați în grup. Discutați următoarele proverbe:

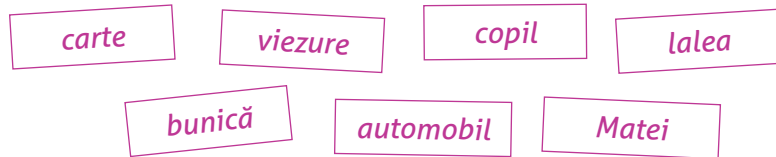
Exemplu: *Pomul se cunoaște după roade, iar omul după fapte.*
Ne dăm seama dacă un pom este roditor sau nu după fructele sale. La fel, faptele unui om ne arată cum este el.

- Dacă e bivol, se prinde cu frânghia, dacă e om, se prinde cu vorba.*
- Omul cât trăiește învață.*
- Sunt cinci degete la o mână și tot nu seamănă unul cu altul.*

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. Descoperă regula și scrie, pe două coloane, cuvintele date:

Coloana 1 cuprinde corpuri vii	Coloana 2 cuprinde corpuri nevii

B. Completează într-o schemă asemănătoare celei de mai jos acțiuni specifice ție, ca persoană:

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

OBSERVĂM!

Bună! Eu sunt Ela!
Mai exact, sunt Izabela
Maria Dumitru!

Aceasta sunt tot eu, acum câțiva ani!
Iar aceștia sunt părinții mei!

Iar acesta este
certificatul meu de
naștere!

DESCOPERIM!

1. Ce corpuri vii apar în imaginile de mai sus?
2. Care dintre acestea sunt persoane? Argumentează.
3. Ce fac persoanele din imagini?
4. Ce informații primești despre aceste persoane, analizând imaginile?
5. În ce imagine găsești cele mai multe informații?

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

Ce este certificatul
de naștere?

Unitatea 1

ȘTIAI CĂ...

- Un copil este o persoană care are mai puțin de 18 ani.
- Copilul se înregistrează imediat după nașterea sa și are, prin naștere, dreptul la un nume, dreptul de a dobândi o cetățenie și, în măsura posibilului, dreptul de a-și cunoaște părinții și de a fi îngrijit de aceștia.
- Orice copil are dreptul de a-și păstra sau de a-și restabili identitatea, cetățenia și relațiile de familie.
- A fi cetățean înseamnă a fi locuitor al unei țări. Cetățeanul are atât drepturi, cât și îndatoriri.

REȚINEM!

Orice persoană are o **identitate proprie**. Primul act de identitate al unei persoane este **certificatul de naștere**. În certificatul de naștere sunt înscrise numele și prenumele persoanei, codul numeric personal, data nașterii, locul nașterii, sexul, numele și prenumele părinților etc.

La împlinirea vârstei de 14 ani, persoanelor li se eliberează **cartea de identitate**. Codul numeric personal este **unic** pentru fiecare persoană și este format din 13 cifre.

Actele de identitate se păstrează cu mare grijă, deoarece avem nevoie de ele toată viața.

EXERSĂM!

1. Alege dintre termenii de mai jos datele persoanei, înscrise în certificatul de naștere, care îi dau acesteia o identitate proprie:

- numele și prenumele persoanei
- jucăriile persoanei
- data nașterii
- banca în care stă la școală
- numele și prenumele părinților
- sexul
- prietenul cel mai bun
- codul numeric personal

2. Scrie și exemplifică drepturile pe care le are copilul, imediat după nașterea sa.

Dreptul	Exemplu
<i>Dreptul la un nume</i>	<i>Numele meu este</i>

3. Completează enunțurile:

- Primul act de identitate al unei persoane este
- Codul numeric personal este pentru fiecare persoană.
- Trei elemente înscrise în certificatul de naștere al unei persoane sunt:,,
- A fi cetățean înseamnă

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. Creează-ți propria carte de identitate:

Numele și prenumele tău	Data nașterii tale	Locul nașterii tale
Numele și prenumele părinților	Vârsta ta	Adresa

B. Scrie patru cuvinte care se referă la identitatea unei persoane:

- _____
- _____
- _____
- _____

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

JOC DE ROL

Discută cu un coleg despre elementele care vă asigură identitatea. Porniți, în discuția voastră, de la întrebarea: *Ce ne face speciali?*

Prezentați-vă fiecare, pe scurt. După prezentare, aplaudați fiecare coleg. Sunteți speciali! Sunteți unici!

PORTOFOLIUL MEU

Realizează un colaj de fotografii cu tine și familia ta, în diferite etape ale vieții. Prezintă colajul colegilor de clasă, utilizând datele care alcătuiesc identitatea persoanelor ilustrate în colaj.

CITIM!

Povestea uriașului

după M. Durickova

În septembrie, un tată a venit la școală pentru a-și înscrie copilul, mărturisind că a încercat la multe școli, fără succes, pentru că fiul lui nu încapă în clasă. Băiatul a fost primit, cu o condiție: o să stea în curte și o să se uite în clasă pe fereastră, ca să urmărească lecțiile.

În ziua următoare, Pavko veni la școală. Era atât de înalt, încât capul îi ajungea până la coșul de pe acoperiș. Copiii au fugit în clase când l-au văzut și l-au privit uimiți pe fereastră.

Într-una din zile, dintr-o clasă de la etaj, Pavko a auzit vocea unei fetițe:

— Ești în clasa întâi?

Pavko a privit spre fereastră, nedumerit, apoi a răspuns cu un zâmbet:

— Da, sunt în clasa I.

— Și eu sunt în clasa întâi și mă cheamă Betka, zise fetița. Tata mi-a citit ieri o poveste despre un uriaș bun. Și tu ești un uriaș bun?

Pavko a dat din cap, apoi s-a gândit cum ar putea să dovedească. A întins o mână până la pădure și a adus fetiței, în palma lui deschisă, o verigiță.

— Cât de frumoasă este! a exclamat Betka. Cred că îi este foame. Nu-i culegi un con?

Pavko și-a întins din nou mâna spre pădure și a cules mai multe conuri. Ceilalți copii erau entuziasmați. Spaima le-a trecut, pentru că și-au dat seama că Pavko, deși era uriaș, nu făcea rău nici unei verigițe.

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

Prin ce ne diferențiem
de celelalte persoane?

DESCOPERIM!

1. Ce asemănări și deosebiri sunt între Pavko și ceilalți copii?
2. Ce crezi că a contat mai mult la început: asemănările sau deosebirile dintre ei?
3. Faptul că Pavko e diferit înseamnă că e mai bun sau mai rău? De ce?
4. Ce probleme ar apărea dacă toți copiii ar fi identici?

REȚINEM! 📌

Persoanele **se aseamănă** sau **se deosebesc** între ele prin sex, religie, naționalitate, limbă vorbită, obiceiuri și tradiții, precum și prin trăsături fizice (culoarea părului, a ochilor, a pielii, înălțime, greutate etc.) și trăsături sufletești (sinceritate, bunătate, curaj, modestie etc.). De asemenea, preferințele și interesele persoanelor le pot face pe acestea să se asemene sau să se deosebească.

Indiferent de asemănările sau diferențele dintre ele, **persoanele au aceleași drepturi**.

Unele persoane din jurul nostru au nevoie de sprijin deosebit, înțelegere, răbdare și atenție, deoarece au nevoi speciale. Diferențele dintre persoane sunt un lucru bun. Nu avem nevoie să ne comparăm cu ceilalți și să presupunem că sunt mai buni sau mai răi decât noi din cauza diferențelor dintre noi.

EXERSĂM! 🎨 📷

1. Privește imaginile din dreapta. Ce asemănări și ce deosebiri există între persoanele din fiecare imagine?

Exemplu: În imaginea 1 copiii se aseamănă prin culoarea părului și se deosebesc prin capacitatea de a se mișca – unul are dizabilitate fizică, celălalt nu.

2. Completează tabelul cu trei asemănări și trei deosebiri între tine și categoriile de persoane date:

Asemănări între mine și...	Deosebiri între mine și...
membrii familiei mele: 1. ____ 2. ____ 3. ____	membrii familiei mele: 1. ____ 2. ____ 3. ____
prietenii mei: 1. ____ 2. ____ 3. ____	prietenii mei: 1. ____ 2. ____ 3. ____
oamenii din alte țări: 1. ____ 2. ____ 3. ____	oamenii din alte țări: 1. ____ 2. ____ 3. ____

Unitatea 1

JOC DE ROL

Ghicește activitatea preferată! Imită activitățile preferate ale unor colegi de clasă. Cine ghicește activitatea preferată continuă jocul. Discutați apoi despre activitățile preferate pe care le aveți în comun. Realizați o listă a acestora.

PORTOFOLIUL MEU

Caută informații despre tradiții și obiceiuri ale persoanelor din alte țări. Realizează un poster cu acestea, pe care să-l prezinți în fața clasei.

3. **Lucrați în perechi.** Realizați, fiecare dintre voi, portretul colegului de bancă. Evidențiați trăsăturile fizice, dar și calitățile acestuia. Discutați despre portretele realizate.

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

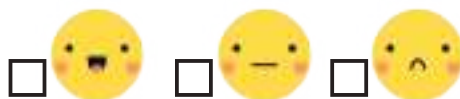
A. Completează șirul caracteristicilor, după model:

B. Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

1.	Între persoane există asemănări, dar și deosebiri.	☒ A	☐ F
2.	Oamenii nu sunt egali între ei.	☐ A	☐ F
3.	Diferențele dintre mine și ceilalți sunt un lucru rău.	☐ A	☐ F
4.	Pentru că sunt diferite, persoanele nu se pot împrieteni.	☐ A	☐ F
5.	Persoanele au drepturi, dar nu au îndatoriri.	☐ A	☐ F

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

1. Privește imaginile de mai jos. Scrie, în caiet, denumirile corpurilor ilustrate astfel: cu verde corpurile vii și cu albastru, corpurile nevii.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

- Corpuri vii: _____
- Corpuri nevii: _____

2. Completează următoarele enunțuri:

- Oamenii sunt persoane pentru că
- Certificatul de naștere este primul
- Actele de identitate ale persoanei trebuie
- Persoanele se aseamănă sau se deosebesc prin

3. Citește textul, apoi completează un tabel asemănător, folosind informații din text:

„Într-o căsuță de pe strada Campanulelor, locuiau șaisprezece prichindei. Cel mai de seamă dintre ei era un prichindel numit Știetot. Îl porecliseră Știetot pentru că într-adevăr știa foarte multe lucruri. Și știa foarte multe pentru că citea fel de fel de cărți. La el, pe masă, pe sub masă, pe pat, pe sub pat, numai cărți și iar cărți. Nu găseai un locșor în odaia lui în care să nu dai de cărți. Datorită cărților citite, Știetot devenise foarte înțelept. De aceea toți îi dădeau ascultare și îl iubeau nespus.

Știetot purta întotdeauna haine negre, iar când se așeza la masă, cu ochelarii pe nas, și începea să citească o carte, semăna leit cu un profesor.”

(Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi, după Nikolai Nosov)

Știetot – trăsături fizice	Argumente din text
Știetot – trăsături sufletești	Argumente din text

4. Comentează, împreună cu colegii, următoarele afirmații:

- Toți copiii lumii râd și plâng în aceeași limbă.
- Copilul are dreptul la stabilirea și păstrarea identității sale.
- Toți copiii au dreptul la egalitate fără deosebire de rasă, religie, origine, sex.

1. Formulează șase enunțuri în care să folosești cuvintele de mai jos:

Persoană Fiecare persoană este unică.

Identitate

Cetățean

2. Bifează numai acțiunile caracteristice persoanelor:

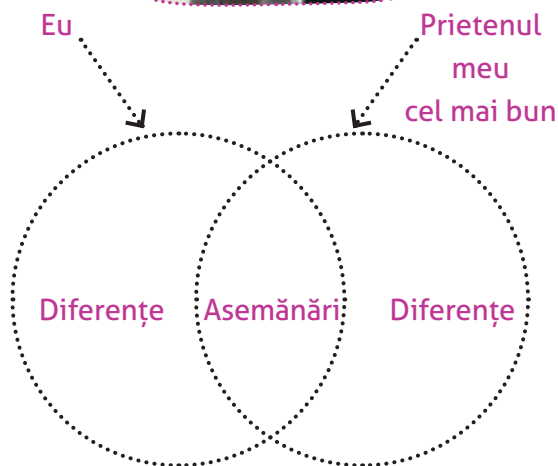
- muncesc cresc respiră
 vorbesc gândesc au sentimente

3. Selectează din textul de mai jos zece cuvinte sau expresii care denumesc trăsături fizice:

„Era o fetiță **mărunțică**, însă voinică și plinuță. Rochița de doc albastru stătea strâmbă și în chip cu totul nepermis pe trupușorul ei. Botinuțele îi erau pline de colb și cu șireturile desfăcute. Colțunii căzuseră și arătau niște piciorușe pârлите de soare, cu genunchii nu tocmai curați. Capu-i era foarte scurt tuns, băiețește, și arăta în rotunzimea lui felurite bulbucături neregulate. Năsușoru-i mititel ar fi avut nevoie de batistă, lucru pe care-l dovedeau și mânecele rochiței. Gura-i era cam mare și obrazii prea roșii. Nu era deloc frumușică și delicată, duduia Lizuca. Numai ochii căprui, umbriți de gene negre, aveau în ei câte-o mică floare de lumină.”

(*Dumbrava minunată*, după Mihail Sadoveanu)

4. Scrie, în caiet, trei asemănări și trei deosebiri între tine și prietenul tău cel mai bun, apoi ilustrează-le într-un desen.

5. Realizează un text de 6-7 rânduri cu titlul „Cine sunt eu?”. Scrie despre:

- identitatea ta;
- trăsăturile tale fizice și sufletești;
- activitățile tale preferate.

Mă verific!

	FB	B	S
1	6 enunțuri	4 – 5 enunțuri	2 – 3 enunțuri
2	4 acțiuni	3 acțiuni	2 acțiuni
3	9 – 10 cuvinte/ expresii	7 – 8 cuvinte/ expresii	5 – 6 cuvinte/ expresii
4	3 asemănări și 3 deosebiri	2 asemănări și 2 deosebiri	o asemănare și o deosebire
5	6 – 7 rânduri • • •	4 – 5 rânduri • •	2 – 3 rânduri •

UNITATEA 2

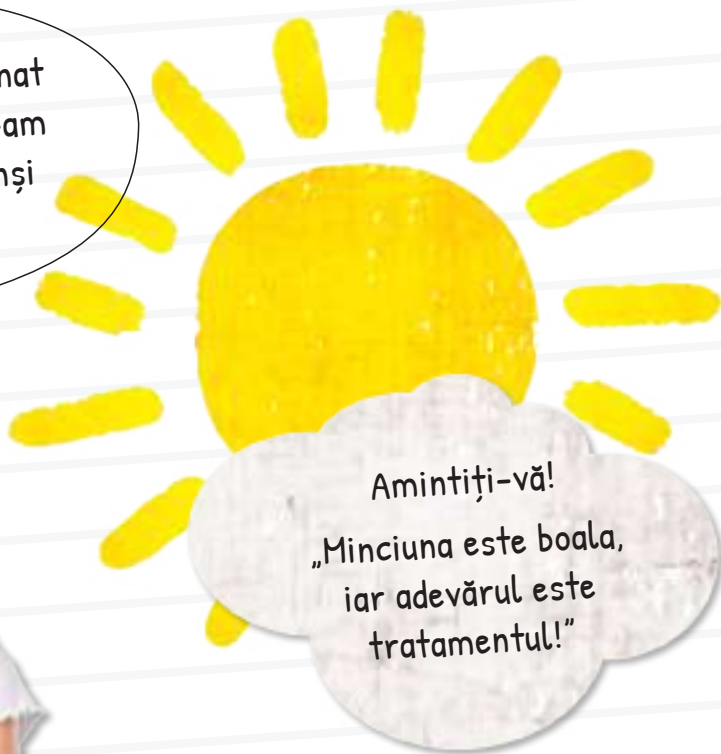
Trăsături morale ale persoanei

- Bunătatea opusă răutății • Respectul opus lipsei de respect • Sinceritatea opusă nesincerității
- Curajul opus lașității • Modestia opusă lipsei de modestie
- Încrederea în sine și în ceilalți opuse neîncrederii în sine și în ceilalți

OBSERVĂM!

Am ieșit în parc și nu am terminat lecțiile. Îi spunem mamei că le-am terminat? Dar dacă vom fi prinși cu minciuna? Ce să facem?!

Amintiți-vă!
„Minciuna este boala,
iar adevărul este
tratamentul!”

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

**Ce consecințe are
minciuna?**

DESCOPERIM!

1. De ce sunt îngrijorați copiii din imagine?
2. Ce îndemn primesc aceștia?
3. Cu ce este asemănată minciuna? De ce?
4. Ce ne determină să spunem minciuni?
5. Ce simțim atunci când minciuna este descoperită?
6. Cum ne simțim atunci când spunem adevărul? De ce?

REȚINEM!

Sinceritatea este trăsătura morală a unei persoane care spune adevărul fără a jigni, fără a fi prefăcută sau vicleană.

O persoană sinceră este o persoană care nu folosește **minciuna** pentru a scăpa din situații problematice.

EXERSĂM!

1. Transformă enunțurile, astfel încât să exprime sinceritate:

Exemplu: Mi-am uitat caietul de teme acasă. Spun că l-a rupt fratele cel mic.

Spun că am uitat caietul acasă. A fost o greșeală!

- Am primit o mustrare la școală, dar nu-i spun mamei.
- Am uitat să-mi fac tema! Spun că m-a durut burta.
- Mi-am uitat echipamentul pentru sport acasă! Spun că nu mă simt bine.
- Am scăpat stiloul și s-a spart! Spun că m-a împins un coleg.

2. Completează enunțurile de mai jos folosind cuvintele:

prefăcut, sinceră, sincer

- A spune adevărul înseamnă a fi
- A nu spune adevărul înseamnă a fi
- Un prieten adevărat este o persoană

3. Privește imaginile din dreapta. Scrie, pe caiet, cu verde numele personajelor din povești care, prin faptele lor, pot fi considerate sincere și cu roșu numele acelor care au folosit minciuna pentru a ieși din situații problematice sau pentru a dobândi ceva nemeritat.

4. Discută cu colegii următoarele proverbe:

- Adevărul nu se teme de judecată.
- Minciuna are picioare scurte.
- Cine spune minciuna o dată rareori mai are crezare.

Pinocchio

Albă-ca-Zăpada

Harap-Alb

Lupul („Scufița roșie”)

Unitatea 2

JOC DE ROL

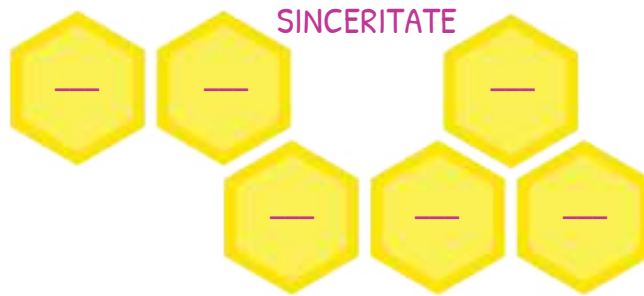
Realizați un dialog între două marionete, una dintre acestea fiind un personaj care a fost prins cu minciuna, iar cealaltă, personajul care a descoperit minciuna. La final, discutați despre importanța sincerității în relațiile dintre colegi și în relațiile din familie.

PORTOFOLIUL MEU

Dacă sinceritatea ar fi o culoare, care ar fi aceea? Ilustrează, cu ajutorul culorii alese, o situație în care sinceritatea te-a ajutat.

5. **Lucrați în perechi. Completați fagurele sincerității folosind cuvinte sau expresii potrivite.**

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. Răspunde cu DA sau NU la următoarele întrebări:

1. Îți recunoști întotdeauna greșelile? DA/NU
2. Îi spui prietenului tău întotdeauna adevărul? DA/NU
3. Dacă un coleg te roagă să-i spui cum îi stă cu o haină nouă, ești întotdeauna sincer(ă)? DA/NU
4. Când părinții îți pun întrebări despre școală, le răspunzi întotdeauna sincer? DA/NU

B. Completează următoarele enunțuri:

- a. Sinceritatea este o morală a unei persoane.
- b. Sinceritatea presupune să spui fără să-i rănești pe ceilalți.
- c. Opinia ta trebuie întotdeauna cu respect!
- d. O persoană care nu spune adevărul nu este

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

CITIM!

Leul și șoricelul

după George W. Burns

Leul dormea la umbra unui copac, pe un deal aflat deasupra regatului său. Un șoricel care căuta de mâncare a atins din greșeală labele leului.

— Ce cauți aici? răcni leul.

Șoricelul, îngrozit, răspunse:

— Iartă-mă, tu, rege al animalelor! Nu am vrut să te deranjez! Te rog, nu mă mânca!

— Norocul tău este că sunt sătul! Te-aș zdrobi însă, pentru că mi-ai deranjat somnul!

— Te rog! Îngăimă șoricelul. Lasă-mă să plec! Dacă faci un lucru bun pentru mine, poate va veni o zi în care voi putea face același lucru pentru tine.

Leul a izbucnit în râs, gândindu-se că niciodată micuțul șoarece nu va putea să facă ceva pentru el, dar, sătul și pe jumătate adormit, a decis să-l lase să plece.

Peste câteva săptămâni, leul a căzut în plasa unui vânător. A luptat în zadar să se elibereze. Văzând că nu are nicio șansă, a scos un răget de durere și frică. Șoricelul a auzit răgetul leului și a venit într-un suflet să-l salveze. Cu dinții săi ascuțiți, a reușit să roadă sfoara plasei, făcând o gaură suficient de mare pentru ca leul să se elibereze.

DESCOPERIM!

1. Ce însușiri morale are leul? Dar șoricelul?
2. Care este fapta șoricelului care te-a ajutat să descoperi însușirile acestuia?
3. Ce crezi că a învățat leul din această întâmplare?
4. Cum le-a ajutat bunătatea pe personajele poveștii noastre?
5. Ce ai învățat din această întâmplare?

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

Ce înseamnă să fii bun?

ȘTIAI CĂ...

- **Ziua Mondială a Bunătății** se sărbătorește în data de 13 noiembrie. În 1997, pe 13 noiembrie, un grup de oameni s-a organizat pentru a face o Declarație de bunătate.
- Gesturile de bunătate sunt gesturi simple, făcute în fiecare zi, precum a îmbrățișa pe cineva apropiat care este supărat, a-ți ceda locul unei persoane în autobuz.

JOC DE ROL

Imaginează-ți un dialog între tine și colegul tău de bancă despre o faptă bună. Puneți acest dialog în scenă!

REȚINEM!

Bunătatea este trăsătura morală a unei persoane, care înseamnă să fii binevoitor, omenos, blând, amabil cu cei din jurul tău, fără a aștepta ceva în schimb. Arătăm bunătate celor din jurul nostru prin faptele și comportamentele noastre.

Răutatea este opusul bunătății.

EXERSĂM!

1. Observă cu atenție imaginile. Selectează-le pe cele care ilustrează fapte bune.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

2. Pentru fiecare comportament răutăcios ilustrat în imaginile de mai sus, ilustrează unul care exprimă bunătate.

3. Completează enunțurile:

- A arăta bunătate **unei persoane** înseamnă a-i ierta o greșeală.
- A arăta bunătate **unui animal** înseamnă a-l îngriji când este rănit.
- A arăta bunătate _____
- A arăta bunătate _____
- A arăta bunătate _____

4. Așază pe două coloane nume de personaje din povești sau desene animate, care au dat dovadă de răutate și bunătate.

5. **Lucrați în grup.** Discutați următoarele proverbe:

- Bunătatea dă naștere la bunătate.
- Om bun prețuiește bunătatea, așa cum albina prețuiește floarea.
- Frumusețea fără bunătate nu valorează nimic.

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. Scrie în cele două coloane numerele corespunzătoare enunțurilor care exprimă ceea ce este, respectiv ceea ce nu este bunătatea:

- Să ajut un prieten la nevoie.
- Să arăt prietenie și respect oamenilor.
- Să mă cert des cu majoritatea colegilor de clasă.
- Să iau lucrurile care nu sunt ale mele fără să cer voie.

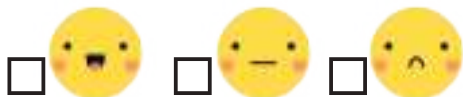
Ce ESTE bunătatea?

Ce NU ESTE bunătatea?

B. Alege cuvintele care exprimă bunătate, respectiv răutate:

☐ Blândețe	★ ★
☐ Amabilitate	★ ★
☐ Suferință	★ ★
☐ Omenie	★ ★
☐ Cruzime	★ ★

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

PORTOFOLIUL MEU

Bilețele încărcate de bunătate! Scrie un bilețel secret unui coleg de clasă, unui prieten, unui membru al familiei etc. Pune bilețelul într-un loc potrivit pentru a fi găsit de persoana căreia i l-ai scris.

CITIM!

O faptă generoasă

după Edmondo de Amicis

Profesorul nu venise încă în clasă, iar patru băieți îl necăjeau pe bietul Crossi, băiatul cu mâna legată de gât. Îl necăjeau și îi azvârleau coji de castane în ochi.

Sărmanul băiat stătea singur în fundul clasei și nu zicea nimic. Deodată, unul dintre ei începu să o imite pe mama lui Crossi.

Crossi își pierdu cumpătul și aruncă cu o călimară cu cerneală spre el. Călimara lovi în piept profesorul care tocmai intra în clasă. Profesorul îi întrebă supărat:

- Cine a azvârlit? Nimeni nu răspunse.
- Eu, spuse Garrone, făcându-i-se milă de Crossi.
- Nu este adevărat, nu ești tu! Vinovatul n-o să fie pedepsit, să se ridice!

Crossi se sculă și zise înecat de plâns:

- Mă loveau și își băteau joc de mine.
- Să se ridice cei care l-au provocat. Patru elevi se sculară în picioare, plecându-și capul.

— Ați jignit și ați fost lipsiți de respect față de un coleg care nu vă făcea nimic, le spuse profesorul. Apoi, coborând printre bănci, i se adresă lui Garrone:

— Tu ești un suflet bun!

Întorcându-se către cei patru vinovați, le zise cu asprime:

— Vă iert, dar vreau să dovedeți mai mult respect față de cei din jur!

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

Ce înseamnă să fim
respectuoși?

DESCOPERIM!

1. Cum s-au comportat cei patru băieți cu colegul lor, Crossi?
2. Cum a caracterizat profesorul comportamentul celor patru băieți față de colegul lor? Dar pe cel al lui Garrone?
3. Ce trăsături morale are Garrone? Dar cei patru băieți?
4. Ce crezi că au învățat cei patru băieți din această întâmplare?
5. Cum trebuie să ne comportăm întotdeauna cu cei din jurul nostru?

REȚINEM! 📌

Respectul este o calitate importantă a unei persoane. A respecta înseamnă a-i aprecia pe cei din jurul tău, a fi atent la nevoile și dorințele lor, a încerca să le înțelegi punctul de vedere. Arătăm respect celor din jurul nostru prin vorbele și faptele noastre.

Opusul respectului este **lipsa de respect**.

Respectul se manifestă și față de propria persoană. Respectul față de propria persoană se numește **respect de sine**.

EXERSĂM! 🗣️ 👂

1. Privește cu atenție imaginile din dreapta. Selectează-le pe cele care ilustrează copii respectuoși.

2. Alege cuvintele potrivite și completează harta respectului:

punctualitate

obraznicie

politețe

respectarea
promisiunilor

minciună

respectarea punctului
de vedere

nepăsare

3. 🗣️ Transcrie doar enunțurile care exprimă un comportament respectuos:

- Să ascuți pe cineva fără să îl/ o întrerupi.
- Să nu răspunzi atunci când te strigă mama.
- Să spui *te rog* atunci când ceri ceva.
- Să răspunzi neîntrebat(ă).

Unitatea 2

JOC DE ROL

Realizați, printr-un joc de rol, o vizită acasă la un prieten. Discutați despre cum ne comportăm în timpul vizitei, astfel încât să arătăm respect familiei prietenului care v-a invitat.

4. Selectează cifrele corespunzătoare personajelor din povești care au câștigat respectul celor din jur.

Fata babei

Fata moșului

Albă-ca-Zăpada

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

Răspunde cu DA sau NU la următoarele întrebări:

A. Mă respect pe mine!

1. Am grijă de lucrurile mele? DA/NU
2. Păstrez mâinile și fața curate? DA/NU
3. Mă îmbrac curat și îngrijit? DA/NU
4. Păstrez manualele îngrijite? DA/NU

B. Îi respect pe ceilalți!

1. Salut persoanele cunoscute? DA/NU
2. Ascult fără să întrerup? DA/NU
3. Încerc să înțeleg alt punct de vedere? DA/NU
4. Spun *mulțumesc* și *te rog*? DA/NU

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

PORTOFOLIUL MEU

Realizează o listă cu cinci lucruri pe care le poți face pentru a-ți arăta respectul față de natură și mediul înconjurător. Găsește imagini care să ilustreze aceste lucruri și realizează un colaj.

4. ÎNCREDEREA, CALITATEA PRIETENULUI ADEVĂRAT

OBSERVĂMI!

DESCOPERIM!

1. Ce comportamente sunt ilustrate în imaginile de mai sus?
2. Ce trăsătură morală are persoana care poate păstra un secret?
3. Dar persoanele care ne ajută să creștem și să ne dezvoltăm?
4. Când este necesar să avem încredere în forțele proprii?
5. Care sunt principalele calități ale unei persoane de încredere?

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

Ce înseamnă să fii
de încredere?

Unitatea 2

ȘTIAI CĂ...

- O îmbrățișare scurtă, de numai 25 de secunde, ne sporește încrederea în persoana pe care o luăm în brațe.
- Persoanele care au încredere în ceilalți sunt mai fericite, au mai mulți prieteni și leagă prietenii mai ușor.

REȚINEM!

Încrederea este o trăsătură morală. Încrederea se manifestă față de propria persoană – **încrederea în sine**, dar și față de persoanele din jur – **încrederea în ceilalți**.

O persoană de încredere este persoana căreia îi putem încredința lucruri și sarcini importante, cu care ne simțim în siguranță și pe care o credem, pentru că este mereu sinceră.

Încrederea în sine presupune a avea încredere în forțele proprii, iar acest lucru ne ajută să reușim.

EXERSĂM!

1. Citește enunțurile de mai jos. Transcrie-le numai pe acelea care exprimă încredere.

a. Mă simt în siguranță!	d. Mă păcălește!
b. Păstrează secretul!	e. Este sincer!
c. Mă necăjește!	f. Spune minciuni!

2. Încercuiește eticheta/ etichetele care denumesc persoane în care ai încredere. Motivează alegerea ta.

colegii

o persoană necunoscută

mama

bunicul

bunica

tata

doamna învățătoare

3. Completează următoarele enunțuri:

- O persoană de încredere este sinceră.
- O persoană de încredere
- O persoană de încredere
- O persoană de încredere

4. Discută cu colegii tăi proverbele:

- Încrederea se câștigă greu, dar se pierde repede.
- Cine se încrede în oricine se înșală cu ușurință.
- Nu te încrede în tot câinele care dă din coadă.

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. Bifează enunțurile care descriu o persoană de încredere.

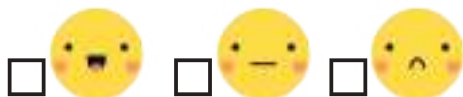
- Mă ajută când am nevoie.
- Mă ajută când vrea ceva în schimb.
- Mă sfătuiește să nu spun adevărul.
- Mă îndeamnă să fiu sincer(ă).
- Mă sfătuiește să împart doar cu el/ ea.
- Mă încurajează să fiu bun(ă).

B. Continuă afirmațiile următoare:

- a. Am încredere în prietenul meu, pentru că este
- b. Nu spun secretele prietenului meu, pentru că sunt
- c. Îmi ajut prietenul atunci când
- d. Apreciez prietenia noastră atunci când
- e. Sunt întotdeauna cinstit cu prietenul meu, fiindcă
- f. Mă supăr pe prietenul meu când

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

JOC DE ROL

Imaginați-vă o situație în care neîncrederea a fost de ajutor. Puneți în scenă această situație și evidențiați faptul că nu putem avea încredere în oricine. Discutați ce alte situații de acest fel mai putem întâlni.

PORTOFOLIUL MEU

Încrederea stă la baza oricărei prietenii! Identifică trei motive pentru care ai încredere în prietenul sau prietena ta. Realizează un desen care să ilustreze aceste motive, apoi prezintă-l colegilor.

CITIM!

Iepurele și broasca țestoasă

după fabula lui Esop

A fost odată un iepure îngâmfat, care se lăuda tot timpul în fața celorlalte animale cu viteza sa:

— Nimeni nu m-a învins la alergare încă, spunea el.

Provoc pe oricine dorește să se ia la întrecere cu mine!

Într-o zi, broasca țestoasă a spus liniștită:

— Eu accept provocarea ta.

— Asta chiar că este o glumă bună, a zis iepurele. Aș putea să dansez în jurul tău cât este ziua de lungă.

A fost stabilită o cursă între cei doi, dar iepurele, în îngâmfarea sa, era convins că va câștiga cursa. Așa că s-a gândit să mănânce întâi câțiva morcovi și să tragă un pui de somn. În timp ce el dormea, broasca țestoasă a trecut prima linia de sosire.

Iepurele a ajuns târziu, obosit și rușinat, tocmai el, care credea că este cel mai bun alergător.

DESCOPERIM!

1. Care sunt personajele din povestea citită?
2. Ce credea iepurele despre sine?
3. Ce însușiri morale are iepurele? Dar broasca țestoasă?
4. Ce a pățit iepurele?
5. Cum apreciezi comportamentul broaștei țestoase?
6. Care fapte ale iepurelui te-au ajutat să descoperi trăsăturile morale ale acestuia?
7. Cum apreciezi comportamentul iepurelui?
8. Ce învățăminte putem trage din această întâmplare?

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

Ce înseamnă să fii
modest?

REȚINEM!

Modestia este o trăsătură morală pozitivă a unei persoane. O persoană modestă nu se laudă și are un comportament simplu și cumpătat, lipsit de îngâmfare.

Îngâmfarea, fala, trufia înseamnă **lipsă de modestie** și sunt trăsături negative ale persoanei.

Oamenii modești sunt apreciați de cei din jur. Este bine să-i lășăm pe ceilalți să vorbească despre realizările noastre.

EXERSĂM!

1. Completează enunțurile folosind cuvintele potrivite:

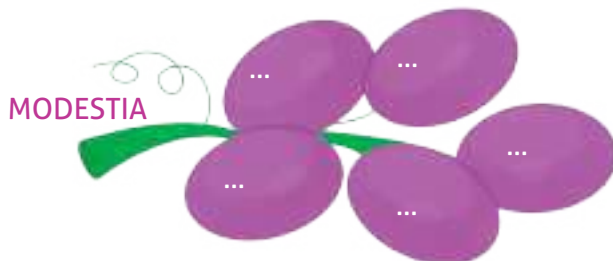
modestă, îngâmfată, cumpătat, fălos

- O persoană nu este cu nasul pe sus.
- Un om nu se laudă tot timpul.
- O persoană este lipsită de modestie.
- Un om este și lăudăros.

2. Bifează enunțurile care exprimă modestie:

- Vorbește numai despre el însuși.
- Nu se laudă cu faptele sale.
- Este cu nasul pe sus.
- Nu este îngâmfată.
- Se fălește cu lucrurile sale.
- Este cumpătat în vorbe.

3. Scrie cuvinte care au legătură cu modestia:

4. Discută cu colegii proverbul: *Lauda de sine nu miroase a bine.*

ȘTIAI CĂ...

● În fiecare an, pe data de 22 februarie, în SUA se sărbătorește ziua națională a modestiei – *Be Humble Day*. Cei care aleg să sărbătorească această zi trebuie să-i încurajeze pe ceilalți, să-i asculte și să ofere unui prieten sau unui coleg aprecierea pe care o merită.

● În Japonia, copiii fac curat în școli în fiecare zi, timp de un sfert de oră, alături de profesori. Acest obicei a condus la apariția unei generații caracterizată de modestie și pasionată de curățenie.

Unitatea 2

JOC DE ROL

Puneți în scenă un dialog în care să evidențiați faptul că modestia este o calitate, nu un defect. Discutați în grupuri mici și căutați argumentele în favoarea modestiei.

PORTOFOLIUL MEU

Realizează o listă cu personaje din povești care dau dovadă de modestie. Alege personajul tău preferat și realizează un colaj, cu imagini decupate, care să ilustreze modestia acestuia.

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. Descoperă regula și ordonează, pe două coloane, personajele din povești:

piticul lăudăros, zâna smerită, uriașul trufaș, prințesa sfioasă, vrăjitoarea îngâmfată, prințul mândru, împăratul cumpătat

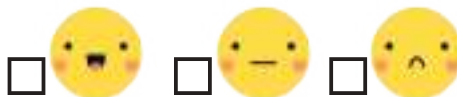
Coloana 1 cuprinde	Coloana 2 cuprinde

B. Notează cu **DA** sau **NU** următoarele enunțuri:

1. Nu mă laud cu hainele mele noi. DA/NU
2. Mă fălesc cu premiile obținute la concursuri. DA/NU
3. Nu merg cu nasul pe sus, chiar dacă sunt primul/ prima la învățătură. DA/NU
4. Sunt încrezut(ă) pentru că joc bine baschet. DA/NU
5. Vorbesc mult despre faptele mele bune. DA/NU

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

OBSERVĂM!

DESCOPERIM!

1. Ce activități desfășoară persoanele din fiecare imagine?
2. Care sunt pericolele pe care trebuie să le înfrunte acestea?
3. Cum îți se par aceste activități?
4. Cum se comportă persoanele din imagini?
5. Ce însușiri morale sunt necesare pentru a realiza aceste activități?
6. Ce alte activități care presupun curaj cunoști?

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

Ce înseamnă să fii
curajos?

Unitatea 2

1.

Prâslea cel Voinic

2.

Spânul

3.

Cenușăreasa

4.

Gulliver

REȚINEM! 📌

Curajul este o trăsătură morală care înseamnă să înfruntăm cu vitejie, îndrăzneală, fermitate primejdiile și dificultățile de orice fel.

Lașitatea înseamnă lipsa de curaj, de onoare, demnitate. Curajul și lașitatea sunt trăsături morale ale persoanei.

EXERSĂM!

1. Privește imaginile din stânga. Alege personajele din povești care au dat dovadă de curaj. Reamintește-ți faptele lor și motivează alegerea ta.

2. Completează enunțurile cu termenii care se potrivesc:

îndrăzneală, fermitate, vitejie

- a. Soldatul a luptat cu
- b. Ionuț și-a susținut ideile cu
- c. Maria a vorbit în fața clasei cu

3. 📌 Bifează enunțurile care exprimă curaj:

- Nu îndrăznește să pună o întrebare doamnei învățătoare.
- Recunoaște în fața mamei că a greșit.
- Își asumă responsabilitatea pentru faptul că a șoptit colegului.
- Îi este teamă să răspundă la lecții.
- Își susține părerea în fața fratelui mai mare.

4. **Lucrați în grup.** Discutați proverbele:

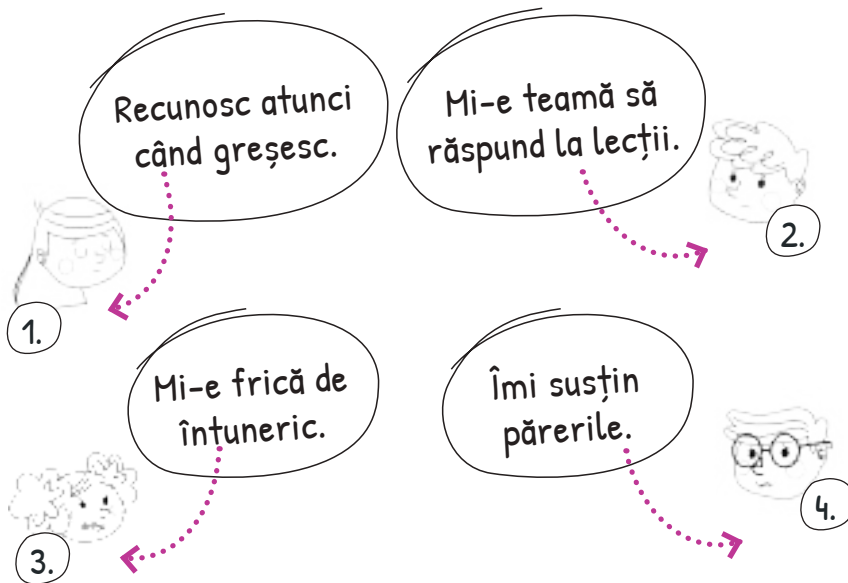
- a. *Curajul este bun, dar dacă întrece măsura devine nesăbuiță.*
- b. *Cine se teme de urs nu se duce în pădure după lemne.*
- c. *Cel curajos este apărat de curajul său.*
- d. *Buturuga mică răstoarnă carul mare.*

Identificați exemple de situații, din poveștile cunoscute, în care curajul a fost confundat cu nesăbuița.

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. Scrie în cele două coloane numerele corespunzătoare personajelor care au un comportament curajos, respectiv un comportament lipsit de curaj:

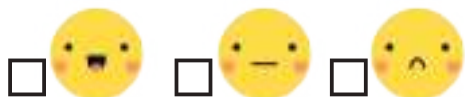
Curaj	
Lipsă de curaj	

B. Ești o persoană curajoasă!

Alege varianta care te caracterizează:

- Am/ Nu am curajul să spun întotdeauna adevărul.
- Am/ Nu am curajul să-mi recunosc întotdeauna greșelile.
- Am/ Nu am curajul să pun întrebări atunci când nu înțeleg.
- Am/ Nu am curajul să-mi ofer ajutorul.
- Am/ Nu am curajul să rămân singur acasă.

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

JOC DE ROL 🎭

Imaginați-vă un dialog prin care o persoană este ajutată să depășească o situație în care îi este frică. Puneți în scenă acest dialog și discutați despre cum putem depăși frica.

PORTOFOLIUL MEU 📁

Realizează un desen în care să reprezinți o persoană curajoasă. Ce culori ai folosi și ce titlu ar avea desenul tău?

CARTEA TRĂȘĂTURILOR MORALE

Materiale necesare:

- ▶ coli albe sau colorate
- ▶ carioca
- ▶ creioane colorate sau markere
- ▶ un album/ un dosar

Pasul 1.

Formați echipe de 4 – 6 elevi.

Pasul 2.

→ Realizați coperta cărții:

- scrieți titlul cărții și numele autorilor;
- creați o ilustrație de copertă interesantă, care să aibă legătură cu titlul.

→ Realizați cuprinsul cărții, cu trăsăturile morale învățate.

→ Realizați fiecare pagină a cărții, astfel:

- scrieți denumirea trăsăturii morale;
- ilustrați-o prin desene sugestive (pot fi personaje din povești care sunt sincere, curajoase etc.);
- adăugați ghicitori sau proverbe despre trăsătura morală ilustrată;
- adăugați elemente pe care le stabiliți împreună, în echipă.

→ Legați toate paginile și copertele cărții.

Pasul 3.

→ Prezentați cartea voastră colegilor din celelalte echipe și doamnei/ domnului învățător.

→ Întrebați-i ce le-a plăcut cel mai mult și unde mai aveți de lucrat.

→ Fiți atenți la prezentările colegilor, pentru a învăța împreună și pentru a vă îmbunătăți activitatea.

Pasul 4.

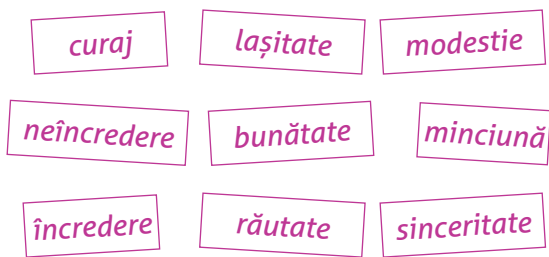
Activitate individuală

Răspunde la următoarele întrebări:

- Care este cel mai important lucru pe care l-ai învățat în cadrul acestui proiect?
- Care a fost cea mai plăcută parte a acestui proiect?
- Care a fost cea mai puțin plăcută parte a acestui proiect?
- Ce ai fi dorit să faci altfel?

RECAPITULARE

1. Citește cuvintele de pe etichete. Realizează tabelul și scrie cuvintele ce denumesc trăsături morale pozitive în prima coloană, iar pe cele care denumesc trăsături morale negative, în a doua coloană.

Trăsături morale pozitive	Trăsături morale negative

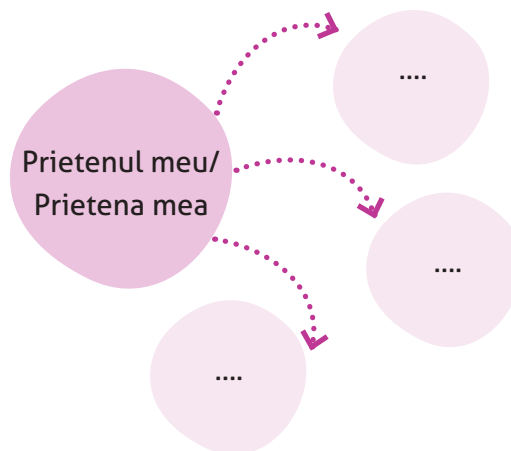
2. Citește enunțurile de mai jos și identifică trăsăturile morale evidențiate în acestea:

- Irina vorbește politicos cu toate persoanele din jur. ➔ **politeț**
- Ionel a vorbit în timpul orei, dar dă vina pe colegul de bancă.
- Andu se laudă că e cel mai bun din clasă.
- Mihai e sigur că va câștiga concursul la care participă.
- Carmen își ajută colegul de bancă să recupereze lecțiile pierdute cât a fost bolnav.

3. Numește trei personaje din povești sau desene animate cunoscute, care au dovedit trăsături morale pozitive. Enumeră trăsăturile morale de care au dat dovadă aceste personaje.

4. Alege trăsăturile morale pe care le apreciezi la prietenul sau prietena ta și completează o schemă asemănătoare:

sincer(ă), curajos(oasă), modest(ă), bun(ă), respectuos(oasă), de încredere

5. **Lucrați în grup.** Discutați proverbele:

- Greșeala recunoscută e pe jumătate iertată.*
- Ce ție nu-ți place altuia nu-i face.*

6. Copiază tabelul dat și completează-l cu numele persoanelor pe care le cunoști (familie, prieteni, colegi), după trăsăturile morale pe care le au.

Bunătate	
Respect	
Modestie	
Sinceritate	
Încredere	

1. Denumeste trăsăturile morale ilustrate în imaginile de mai jos.

1.

2.

3.

4.

2. Completează enunțurile cu termenii potriviți:

- Persoana care nu spune adevărul este
- Opusul modestiei este
- Trăsătura morală opusă curajului este
- Persoana care este politicoasă și îi apreciază pe cei din jur este
- Opusul bunătății este

3. Citește textul următor și selectează cuvintele și expresiile care exprimă trăsături morale:

„Așa că am să-ți dau câte una din aceste cărți de studiat și la sfârșitul orei să vii la mine cu întrebări și am să te ajut. Cum ți se pare?”

— Mulțumesc, domnișoară Honey. Mi se pare foarte bine, răspunse plină de încredere Matilda.

— Sunt sigură că te vom muta într-o clasă mult mai mare, mai târziu, dar pentru moment domnișoara directoare este de părere să rămâi unde ești.

— Foarte bine, domnișoara Honey, zise Matilda. Vă mulțumesc că mi-ați adus cărțile.

«Ce copil binecrescut și respectuos», gândi domnișoara Honey. «Nu-mi pasă ce-au spus părinții despre ea; pare foarte cuminte și drăguță. Și nu e deloc cu nasul pe sus din pricina inteligenței. De fapt, nu pare să-și dea seama de asta.»

Când copiii se întoarseră, Matilda începu să studieze cu încredere cartea de geometrie.”

(*Matilda*, după Roald Dahl)

4. Numește trăsăturile morale ce reies din următoarele proverbe:

- Fapta bună este pentru om cunună.*
- Bună ziua, căciulă, că stăpânul n-are gură!*
- Vorba dulce mult aduce.*

5. Scrie un text de 6-7 rânduri despre o întâmplare trăită de tine, în care a ieșit la iveală o trăsătură morală a ta. Ai în vedere:

- locul și timpul întâmplării;
- participanții;
- evenimentele în ordinea cronologică.

Mă verific!			
	FB	B	S
1	4 trăsături morale	3 trăsături morale	2 trăsături morale
2	5 termeni	3 – 4 termeni	1 – 2 termeni
3	5 cuvinte / expresii	3 – 4 cuvinte / expresii	1 – 2 cuvinte / expresii
4	3 trăsături morale	2 trăsături morale	1 trăsătură morală
5	6 – 7 rânduri • • •	4 – 5 rânduri • •	2 – 3 rânduri •

UNITATEA 3

Raporturile noastre cu ceilalți oameni

Grupuri mici din care facem parte (familia, grupul de prieteni, grupul de joacă, grupul de învățare) și relațiile dintre membrii acestora

- Reguli ale grupului: drepturi și îndatoriri în cadrul grupurilor mici

CITIM!

Familia mea

după Baruțu și Tudor Arghezi

Acesta sunt eu. Mă cheamă Toader. Tata, când mă ia seara călare pe genunchi, să ne jucăm, îmi spune însă „băiatul tatei”.

Eu îi iubesc pe toți, dar cel mai mult pe mama și pe tata. Noi locuim într-o casă mare. Toți la un loc alcătuim o familie. Mama mea e bună și frumoasă. Ea mă iubește la fel ca și pe sora mea.

Mama mamei mele e bunica mea. Am două bunici: mama mamei, care stă cu noi, și mama tatei, care stă la țară, într-un sat de munte. Bunica de aici are părul alb și îmi spune povești frumoase.

Când eram mai mic, ea mă adormea cântându-mi. Pe bunica de la țară nu o văd decât vara, când merg la ea.

Tata e cel mai harnic om din lume. Se scoală cu noaptea în cap și pleacă la lucru fără să-l pot vedea vreodată dimineața. Când se întoarce acasă, la prânz, îmi povestește tot felul de lucruri nemaiauzite.

Ileana, sora mea, e mai mare decât mine. Ea merge la școală. E în clasa a treia. Știe să spună multe poezii frumoase. Ea m-a învățat să citesc și să colorez.

**GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM**

**Ce înseamnă familia
pentru tine?**

DESCOPERIM!

1. Care este numele povestitorului?
2. Ce membri ai familiei sunt descriși în text?
3. Cum apreciezi atmosfera din familia prezentată?
Argumentează.
4. Ce relații există între povestitor și ceilalți membri ai familiei?
5. Cum l-a sprijinit sora lui pe băiat?

REȚINEM! 📌

Familia este cea mai de preț comoară a omului. Aceasta este formată din părinți, copii și alți membri. Relațiile din cadrul familiei se bazează pe dragoste, respect, înțelegere, încredere, ajutor și protecție. În familia sa, copilul se dezvoltă, învață să comunice și să se comporte, află obiceiuri și tradiții.

Membrii unei familii au drepturi și responsabilități în cadrul acesteia. De asemenea, pentru armonie și bună înțelegere, fiecare familie își stabilește reguli.

EXERSĂM! 🎮 🎮

1. Privește imaginile din dreapta. Ce asemănări și ce deosebiri există între familiile ilustrate în acestea?
2. Descrie activitățile pe care le desfășoară membrii familiei enunțându-le mai jos:

- mama;
- tatăl;
- frați/surori;
- bunicul;
- bunica;
- alți membri ai familiei.

Exemplu: Mama mă ajută la teme.

3. 🎯 Selectează valorile pe care se întemeiază o familie. Pentru fiecare dintre valorile selectate, justifică alegerea.

Unitatea 3

JOC DE ROL

Formați grupuri de 3 – 4 elevi. Distribuți-vă rolurile membrilor unei familii (mama, copilul, bunica etc.). Imaginați și puneți în scenă rezolvarea unei probleme în cadrul familiei.

PORTOFOLIUL MEU

Investighează!

Vorbește cu adulții din familie și realizează un desen asemănător celui dat. Lipește fotografiile membrilor familiei și scrie numele și datele de naștere ale acestora. Completează pagina cu gânduri despre fiecare membru al familiei.

4. Realizează un tabel asemănător și scrie câte un drept și câte o responsabilitate pe care le au membrii familiei tale:

Membru al familiei	Drepturi	Responsabilități

5. Explică următoarele proverbe:

- Ajută-ți părinții, căci și ei te ajută.
- Familia unită este mai tare decât orice cetate.
- Ca acasă la tine nu-i nicăieri mai bine.
- Sângele apă nu se face.

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. Desenează și completează trăsăturile fizice și morale ale membrilor familiei tale, după modelul de mai jos:

☐	scund
☐	păr alb
☐	ochi căprui
☐	bun
☐	protector
☐	modest

B. Elaborează lista regulilor de comportare respectate în familia ta. Scrie regulile pe o foaie și afișează-le în camera în care petreci cel mai mult timp.

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

2. LA JOACĂ ÎMPREUNĂ CU PRIETENII – REGULI DE COMPORTARE

OBSERVĂM!

DESCOPERIM!

1. Ce ilustrează imaginile de mai sus?
2. Cum se simt persoanele din imagini? De ce?
3. Ce activitate este reprezentată dominant?
4. Ce tip de relații identifici între persoanele din imagini?

Argumentează răspunsul.

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

Care sunt activitățile
mele preferate?

Unitatea 3

REȚINEM! 📌

Prietenia este legătura care se stabilește între persoane pe bază de încredere, comunicare și sprijin reciproc. În cadrul relațiilor dintre prieteni, fiecare are atât drepturi, cât și responsabilități. Prietenii își petrec timp împreună, se joacă și se ajută. În cadrul jocurilor comune, participanții trebuie să fie sinceri, deschiși și cooperanți. De asemenea, în cadrul jocului este importantă respectarea unor reguli.

EXERSĂM! 🧠 🧠

1. Numește calitățile prietenilor, după imaginile din stânga.

2. 🎯 Ordonează cuvintele pentru a obține proverbe:

Exemplu: 4. se 1. Prietenul 3. nevoie 2. la 5. cunoaște

este prieteniei Sinceritatea oglinda

cuvântul nu bățul cu bate Prietenul ci se cu

3. Citește următorul text:

„Tom se opri curând sub un ulm bătrân... Chiar atunci se ivi Joe, cu arme la fel de impunătoare ca și cele ale lui Tom. Tom răcnii:

— Stai! Cine cutează a intra în codru fără învoirea mea?

— Guy nu cere învoirea nimănui. Cine ești tu care... care... te încumeți a-mi vorbi astfel?

— Cine sunt eu? Ce întrebare! Eu sunt Robin Hood!

— De ești tu cu adevărat acel vestit haiduc, mă voi lupta cu tine bucuros pentru domnia acestui falnic codru. În gardă!

Și, strângând amândoi în mână săbiile de lemn, luară poziție de scrimă, picior lângă picior, după care porniră o luptă aprigă, după toate regulile. Tom strigă:

— Hai, cazii, cazii odată! De ce nu mai cazii?

— Că nu vreau!... Cazii tu! Tu de ce nu cazii? Ai luat mai multe lovituri decât mine.

— N-are-a face. Eu nu pot să cad. Dacă nu scrie la carte... La carte scrie: «Apoi, cu o lovitură măiastră din stânga, el îl doborî pe bietul Guy.»

(Aventurile lui Tom Sawyer, după Mark Twain)

- a. Ce joc este prezentat în fragmentul citit?
- b. Ce relații există între personajele din text, în cadrul jocului? Dar în afara lui?
- c. Crezi că personajele respectă reguli în cadrul jocului? De ce?

4. Analizează următoarele situații, discută cu colegii și identificați soluții:

Exemplu: Radu încalcă mereu regulile jocului.

Îi reamintim lui Radu regulile jocului.

- a. În cadrul jocului, Iulian se enervează și îi jignește pe ceilalți.
- b. Maria, care întârzie destul de des la întâlnirile voastre de joacă, este astăzi ignorată de majoritatea prietenilor.
- c. Dorin vrea să-și impună întotdeauna punctul de vedere.

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. Prezintă însușirile care te fac să fii un bun prieten.

B. Completează lista regulilor pe care le respecti la joacă, împreună cu prietenii tăi:

- Ne ajutăm unii pe alții.
- Ne rezolvăm problemele fără să ne certăm.
-
-
-
-
-

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

JOC DE ROL 🎭

Formați grupe de 3 – 4 elevi. Imaginați-vă că sunteți prieteni și mergeți în parc să vă jucați. Puneți în scenă un dialog în care stabiliți împreună rolurile și regulile de desfășurare a activității.

PORTOFOLIUL MEU 📁

Realizează un tablou al prieteniei, în care să illustrezi activitățile preferate de tine și de prietenii tăi, jocurile care vă plac cel mai mult și valorile pe care vă bazați.

CITIM!

Portretul colegei de bancă

după Mircea Sântimbreanu

Copiii au primit ca temă la limba română, pentru după vacanță, să facă fiecare un scurt portret literar al colegului de bancă – portret fizic și sufletesc. Cum arată și ce fel de om e...

Cele două colege de bancă și totodată vecine – Victorița și Dana – s-au așternut pe treabă. Primele fraze au și fost scrise în caiete. După cât se pare, temele sunt terminate... „din punct de vedere fizic”. Victorița își lungește gâtul spre caietul colegei.

— Citește-mi, o roagă ea. Mor de curiozitate să știu ce ai scris despre mine.

— Da' pe urmă îmi citești și tu, nu-i așa?

— Se înțelege! Zi!

— Dar nu te superi...

— Cum o să mă supăr?

— Pe onoarea ta?

— Pe!

Colega respiră adânc, șterge de pe caiet câteva fire imagine de praf și începe:

— „Colega mea de bancă este foarte diferită de mine”.

— Așa și este, zi mai departe...

— „Ea este o fată bondoacă”...

— Cum?! se încruntă, brusc jignită, Victorița, și își pipăie talia. Sunt eu bondoacă?

— Ce, vrei să zici că nu? Așa-ți zic toți copiii: „Bondoaca”.

— Asta tu ai scornit-o, se înfurie Victorița. Șterge imediat „bondoacă”!

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

Ce relații se dezvoltă
între colegii de clasă?

DESCOPERIM!

1. Când se desfășoară activitățile descrise în text?
2. Care sunt personajele textului? Ce atitudine au unul față de celălalt?
3. Cum comunică personajele între ele?
4. Ce relații consideri că trebuie să existe între Victorița și Dana?
5. Ce se întâmplă atunci când Victorița ascultă compunerea Danei?

REȚINEM! 📌

Clasa de elevi este compusă dintr-un număr de membri egali între ei (elevi), care au ca sarcină principală învățarea. Între colegii de clasă se stabilesc relații de prietenie, cooperare, dar și de competiție.

Membrii clasei de elevi au drepturi și îndatoriri. Aceștia trebuie să fie responsabili. Un elev responsabil respectă regulile școlare, își îndeplinește cu sârguință îndatoririle de elev și urmărește scopurile și interesele comune.

EXERSĂM! 🧑🏫 🧑🏫

1. Identifică relațiile dintre colegi, ilustrate în imaginile din dreapta.

2. Selectează trăsăturile morale ale unui bun coleg de clasă. Motivează alegerea făcută.

ordonat

de încredere

nepoliticos

responsabil

comunicativ

indisciplinat

atent

3. Lucrați în grup. Analizați situațiile de mai jos și identificați soluțiile potrivite pentru fiecare dintre acestea:

a. În prima zi de școală după vacanța de iarnă, doamna învățătoare le prezintă copiilor un coleg nou. În pauză, acesta stă trist în bancă. Colegii ar dori să-l ajute, dar nu știu cum.

b. Un coleg al Elenei are rezultate foarte slabe la matematică. Înainte de ora de matematică, acesta privește agitat în manual și oftează. În timpul orei, e supărat și neliniștit. Elena ar vrea să-i ofere ajutor, dar nu știe cum.

c. Alina este permanent ținta ironiilor unor colegi. De la vestimentație la modul în care privește pe fereastră, totul este sursă de distracție pentru aceștia. George e revoltat de comportamentul colegilor, dar nu știe cum să acționeze.

JOC DE ROL

Formați grupuri de 4 – 6 elevi. Construiți și puneți în scenă o întâmplare imaginată de voi, pornind de la următorul decor: soare, nori, albine, fluturi, o scorbură deasupra căreia este scris cu litere de-o șchioapă CLASA INSECTELOR.

PORTOFOLIUL MEU

Lucrează în echipă cu 3 – 4 colegi. Realizați împreună sigla clasei, care să cuprindă: numele școlii în care învățați, numele clasei, câteva elemente care vă caracterizează.

4. Recunoaște, în imagini, responsabilitățile pe care le au elevii la școală. Discută cu colegii importanța acestora.

5. **Lucrați în grup.** Completați lista cu regulile clasei în care învățați:

- Ne ascultăm unii pe ceilalți. •
- Suntem atenți la lecție. •

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. **Selectează valorile pe care se întemeiază o clasă prietenoasă:**

colaborare	lipsă de sinceritate	conflict
respect	bună-cuviință	înțelegere

B. **Scrive responsabilitățile tale ca elev. Ilustrează-le cu imagini sugestive.**

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

4. CE ESTE UN GRUP. REGULILE GRUPULUI

OBSERVĂM!

DESCOPERIM!

1. Unde se află persoanele ilustrate în fiecare imagine?
2. Ce activități desfășoară acestea?
3. Care sunt asemănările dintre acestea? Dar deosebirile?
4. Care sunt relațiile dintre persoanele din fiecare imagine?

Discutați despre aceste relații.

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

Ce este un grup?

Unitatea 3

1.

2.

3.

4.

5.

REȚINEM! 📌

Oamenii nu trăiesc izolați. Ei fac parte din diferite grupuri. **Grupul** este format din două sau mai multe persoane care se reunesc, deoarece au scopuri sau interese comune. Membrii grupului au **drepturi** și **îndatoriri**. Fiecare grup funcționează după anumite **reguli**. Respectarea acestora face ca fiecare membru al grupului să se simtă confortabil și în siguranță.

Copiii fac parte din diferite grupuri: familia, grupul de joacă, grupul de prieteni, grupul de învățare etc.

În fiecare grup, membrii au diferite **roluri**. Aceași persoană poate avea mai multe roluri în același timp, în funcție de grupurile din care face parte.

EXERSĂM! 🧑🧒

1. Numește grupurile ilustrate în imaginile din stânga.
2. Identifică rolul tău în fiecare dintre grupurile de mai jos:

Familia

Grupul de joacă

Grupul de învățare

3. Citește următorul text:

„— Cu mâna dreaptă! strigă măicuța de la masa ei. Nu ți-am spus să nu mai ții furculița cu stânga?

Lui parcă i-ar veni mai bine cu mâna cu care nu e voie să se slujească. Ceva se vede clar că-l stânjenește în mintea lui: pentru ce atâtea predici în calea poftei de mâncare? Fața de masă, care nu trebuie murdărită, șervet alb, farfuria, căni, pahare și, pe deasupra atâtea predici, și lingurița, și furculița, ca să se lungească așteptarea gurii lui, deschisă dinaintea bucatelor, ca un plisc de pui de vrăbioi. Baruțu ar prefera sau să ducă de-a dreptul la gură mâncările cu mâna, sau să-și bage gura în ele și să se sature mai iute.”

(Nu e voie, după Tudor Arghezi)

- a. Care sunt regulile pe care băiețelul nu le respectă, în text? În care dintre grupuri și în ce context trebuie respectate acestea?
- b. Ce reguli respectăm în grupul de prieteni? Dar în cel de învățare?

4. Analizează împreună cu colegii următoarele situații și identifică soluțiile potrivite pentru fiecare dintre acestea:

a. Monica, Andrei, Ruxandra și Anton joacă tenis. Monica și Anton sunt coechipieri de mult timp.

Ruxandra și Andrei alcătuiesc pentru prima dată o echipă, iar băiatul n-a mai jucat tenis până acum. Andrei mai greșește, iar Ruxandra se înfurie. La un moment dat, ea trănțește racheta și iese din joc.

b. Mihnea deranjează întotdeauna orele. Aruncă ghemotoace de hârtie, trănțește cărțile și caietele. Miruna, șefa clasei, îi face observație. De atunci, Mihnea o strigă întruna „Perfecta”. Încep și alți băieți să o necăjească. Cealalți colegi trec cu vederea atitudinea băieților, iar Miruna suferă.

JOC DE ROL

Ghicește rolul! Fiecare elev trage la sorți un rol în cadrul unui grup din care face parte (șeful clasei, atacant în cadrul echipei de fotbal, sora mai mică etc.). Elevul mimează rolul tras la sorți, iar colegii ghicesc grupul din care face parte elevul și rolul acestuia în grup.

PORTOFOLIUL MEU

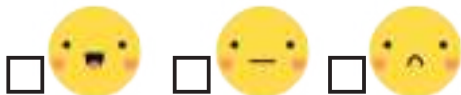
Ilustrează într-un colaj de fotografii grupurile din care faci parte. Scrie un cuvânt-cheie pentru fiecare dintre grupurile ilustrate.

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

- A.** Din ce grupuri faci parte? Scrie un drept și o responsabilitate pe care le ai în cadrul fiecărui grup.
- B.** Găsește 3 - 4 valori pe care se bazează unul dintre grupurile din care faci parte.

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

ÎMPREUNĂ CONȘTRUIM O COMUNITATE!

O **comunitate** este formată din grupuri care au valori și interese comune. Fiecare dintre noi este membru al unei comunități locale (trăim, învățăm sau muncim și ne construim relații într-o localitate). De asemenea, facem parte dintr-o comunitate școlară (în școala în care învățăm). Pentru dezvoltarea comunității, este nevoie de colaborare, sprijin reciproc, respect și implicare.

Pasul 1.

→ Formați echipe de 4 – 6 elevi.

Pasul 2.

→ Lucrând în echipă:

- Identificați în comunitatea voastră școlară sau locală o problemă care, în opinia grupului vostru, presupune implicare, identificare de soluții și punere în practică a acestora;

- Adunați idei/ soluții de rezolvare a problemei, consultând membrii comunității;

- Propuneți un plan de acțiune, în vederea rezolvării problemei;

- Distribuți-vă roluri/ responsabilități în cadrul echipei, în funcție de acțiunile propuse.

Pasul 3.

→ Prezentați colegilor problema și planul de acțiune propus.

→ Întrebați-i ce activități li se par utile și ce propuneri au pentru rezolvarea problemei identificate.

→ Fiți atenți la prezentările colegilor, pentru a învăța împreună și pentru a vă îmbunătăți activitatea.

Pasul 4.

Activitate individuală

Răspunde la următoarele întrebări:

- Care este cel mai important lucru pe care l-ai învățat în cadrul acestui proiect?
- Care a fost cea mai plăcută parte a acestui proiect?
- Care a fost cea mai puțin plăcută parte a acestui proiect?
- Ce ai fi dorit să faci altfel?

RECAPITULARE

1. Completează enunțurile:

- Familia este formată din copii, și
- Membrii unui grup au și responsabilități în cadrul acestuia.
- În cadrul jocurilor comune, participanții trebuie să fie sinceri, deschiși și
- Un elev responsabil respectă și își îndeplinește cu sârguință îndatoririle de elev.
- Respectarea face ca fiecare membru al grupului să se simtă confortabil și în siguranță.

2. Descoperă regula și scrie pe două coloane cuvintele date:

familie

respect

colegi

egalitate

prieteni

protecție

încredere

răbdare

Coloana 1 cuprinde

Coloana 2 cuprinde

3. Identifică grupurile din care faci parte și completează lista, dacă este cazul:

- grupul de prieteni
- grupul de dansuri
- corul școlii
- clubul „Prieteniile animalelor”
- familia
- grupul de joacă
- grupul jucătorilor de șah
-

4. Completează regulile de bază pentru o comportare civilizată în grup:

- Bat la ușă înainte de
- Atunci când strănut sau tușesc,
- Vorbesc cu colegii și cu prietenii.
- Atunci când cineva vorbește, eu
- Când prietenul meu e trist, eu
- Când un coleg se simte singur, eu

5. Comentează împreună cu colegii următoarele afirmații:

- Prietenia este un fruct care se coace lent.
- Cea mai mare binecuvântare a unui om este familia sa.
- Nu intra în joc dacă nu știi să joci.
- Prietenul este cadoul pe care ți-l faci singur.

EVALUARE

1. Formulează șase enunțuri în care să valorifici ceea ce ai învățat despre:

Familie 1. _____

2. _____

Grupul de prieteni 1. _____

2. _____

Grupul de învățare 1. _____

2. _____

2. Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor afirmații:

a. Familia este primul grup din care facem parte.

A/F

b. În cadrul oricărui grup, problemele se rezolvă prin dialog și cooperare.

A/F

c. Nu este nevoie să fiu respectuos(ă) cu toată lumea.

A/F

d. Colegii buni sărbătoresc împreună succesul și se sprijină mereu.

A/F

e. În relațiile cu prietenii, este nevoie de respect, înțelegere și cooperare.

A/F

f. Am un comportament corect numai atunci când sunt adulți de față.

A/F

3. Dă câte un exemplu de regulă care trebuie respectată în situațiile:

Cu familia
în vizită

....

La joacă, pe terenul
de sport

....

La școală,
în recreație

....

Cu prietenii în fața
casei/ blocului

....

4. Stabilește câte două drepturi și două îndatoriri pe care le ai în calitate de membru al grupurilor ilustrate mai jos:

În familie	Drepturi	Îndatoriri
	_____	_____
	_____	_____
La școală	Drepturi	Îndatoriri
	_____	_____
	_____	_____
La joacă	Drepturi	Îndatoriri
	_____	_____
	_____	_____

5. Numește trei însușiri care te fac un membru responsabil al grupului tău de învățare.

Mă verific!			
	FB	B	S
1	5 – 6 enunțuri	3 – 4 enunțuri	1 – 2 enunțuri
2	5 – 6 afirmații	3 – 4 afirmații	1 – 2 afirmații
3	4 reguli	3 reguli	1 – 2 reguli
4	5 – 6 drepturi/ îndatoriri	3 – 4 drepturi/ îndatoriri	1 – 2 drepturi/ îndatoriri
5	3 însușiri	2 însușiri	1 însușire

UNITATEA 4

Raporturile noastre cu lucrurile

Ce sunt lucrurile? • Nevoia de lucruri • Lucrurile care ne exprimă: îmbrăcăminte, jucării și jocuri, cărți, colecții, camera mea • Relații și atitudini față de lucruri: proprietate, grijă/ neglijență

OBSERVĂM!

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

Ce sunt lucrurile?

DESCOPERIM!

1. Ce corpuri cu viață observi în imaginile de mai sus?
2. Ce corpuri fără viață apar în imagini?
3. Care dintre acestea sunt lucruri? Argumentează alegerea.
4. Ce informații despre lucruri observi în imaginile de mai sus?
5. Cine a creat aceste lucruri?
6. Care este diferența dintre lucruri și corpuri cu viață?

REȚINEM!

Lucrurile reprezintă obiecte din jurul nostru. Lucrurile sunt corpuri fără viață. Ele sunt create de om sau de natură. Lucrurile create de om au diverse întrebuințări și ne fac viața mai ușoară și mai plăcută.

EXERSĂM!

1. Citește următorul text și identifică cuvintele care denumesc lucruri:

„... Biata copilă rămăsese singură în pădure și era atât de înfricoșată, că privea la mulțimea frunzelor de pe copaci ca și când de-acolo ar fi putut să se ivească vreo primejdie. Începu să alerge peste bolovani colțuroși și printre tufe și măracini, iar animalele sălbatice treceau pe dinaintea ei, dar nu-i făceau niciun rău. Alergă ea așa și dădu cu ochii de o căsuță.

În căsuță, toate din jur erau mititele, dar atât de gingașe și sclipind de curățenie, că ți-era mai mare dragul să le privești. Pe o măsuță acoperită cu o față de masă albă erau rânduite șapte farfurii mici și lângă fiecare taler se afla câte o linguriță, o furculiță, un cuțitaș și-o cupă cât un degetar. Iar de-a lungul unui perete se înșirau șapte paturi, așternute cu cearșafuri albe ca neaua.”

(*Albă-ca-Zăpada și cei șapte pitici*, după Frații Grimm)

2. Realizează un tabel asemănător și notează, din textul de la exercițiul 1, lucruri create de om și lucruri create de natură.

Lucruri create de om	Lucruri create de natură

ȘTIAI CĂ...

- Marea Neagră este una din cele mai noi mări de pe planeta noastră. Ea s-a format prin ridicarea uscatului.
- Peștera Cristalelor din Mexic este locul în care s-au format pe cale naturală cele mai mari formațiuni de cristale din lume.
- Marele Zid Chinezesc este cea mai lungă structură creată de om vreodată, întinzându-se pe 8.850 de kilometri.

Unitatea 4

JOC DE ROL

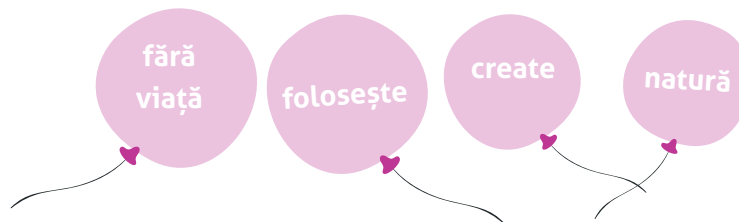
Discutați în grupuri de 3-4 elevi despre obiectele pe care le-ați inventa pentru a face viața școlarilor mai ușoară și mai plăcută. Puneți în scenă și prezentați colegilor.

PORTOFOLIUL MEU

Realizează un colaj cu imagini care să ilustreze lucruri create de om și lucruri create de natură. Găsește-i un titlu sugestiv.

3. Completează enunțurile, utilizând cuvintele de pe baloane:

- Lucrurile sunt corpuri
 - Unele lucruri sunt de om.
 - Alte lucruri sunt create de
 - Omul le pentru a-și face viața mai ușoară și mai plăcută.
4. Discută cu colegii înțelesurile diferite ale cuvântului „lucru” în enunțurile:
- Am de lucru la matematică.
 - Mi-am cumpărat un lucru nou.

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

- Lucrurile gândesc. A/F
- Lucrurile nu au viață. A/F
- Lucrurile sunt folositoare. A/F
- Lucrurile sunt corpuri vii. A/F

B. Alege din listă doar cuvintele care denumesc lucruri:

C. Numește trei lucruri pe care le folosești în fiecare zi.

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

2. NOI ȘI LUCRURILE DE CARE AVEM NEVOIE

CITIM!

Expediția

după Mircea Sântimbreanu

Era ziua bunicii. De cu noapte, papucii ei de pâslă nu-și mai găseau astâmpărul.

— Ar trebui să-i facem o surpriză, se frământau ei. Dar nu le venea nimic în gând.

— Bunica e bătrână. Ce-ar fi ca de astăzi înainte să-i facem noi cumpărăturile. Când bunica se va trezi, o să găsească în bucătărie tot ce-i trebuie: pâine, cartofi, ceapă...

Porniră la drum, dar în antreu se auziră chemați. Era o voce ce parcă venea din cuier.

— Eu sunt, bastonul bunicii! Astăzi e ziua ei, vreau să-i fac o surpriză.

— Hai și tu cu noi la piață. Îl ajutară să coboare din cuier și se îndreptară spre ieșire.

— Ssst! Sunt sacoșa, șopti arătarea. Fără mine nu se poate. Cine aduce cumpărăturile?

— Adevărat! Glăsură toți trei. Cum de nu ne-am gândit? Să mergem împreună!

— Stați! Opriti-vă, unde mergeți fără bani? Era nepoata care alerga după ei cu banii strânși în pumn.

— E o surpriză de ziua bunicii. Până acum n-am mai făcut niciodată cumpărături, dar astăzi mergem împreună, bine?

Când se trezi, bunica își căută papucii pe preșul de lângă noptieră și nu-i găsi. Nici bastonul nu era în cuier. Sacoșa nici n-o mai căută, pentru că, în drum spre bucătărie, zări pătucul fetiței gol.

Bunica se sperie, dar, în aceeași clipă, văzu în curte ciudata expediție. Se întorceau de la piață.

DESCOPERIM!

1. Care sunt lucrurile menționate în text? Dar ființele?
2. Cui aparțineau aceste lucruri?
3. Cui voiau ele să-i facă o surpriză? De ce?
4. Când folosea bunica aceste lucruri? La ce o ajutau acestea?
5. La ce activități te ajută lucrurile?
6. Este posibilă o astfel de întâmplare în realitate? Argumentează răspunsul.

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

Avem nevoie de lucruri?

Unitatea 4

ȘTIAI CĂ...

- Henri Coandă este inventatorul primului avion cu reacție din lume. Inginerul român a realizat și primul zbor cu un avion cu reacție, la data de 16 decembrie 1910, în Franța.
- Petrache Poenaru, matematician român, a inventat primul stilou modern, în anul 1821.

REȚINEM!

Omul nu poate trăi fără **lucruri**. Activitățile noastre zilnice sunt realizate cu ajutorul lucrurilor. În situații diferite avem nevoie de lucruri diferite.

Omul a fost preocupat în permanență să creeze lucruri noi și să le perfecționeze pe cele existente, pentru a le folosi.

Pentru că se pot deteriora, lucrurile trebuie folosite cu grijă.

EXERSĂM!

1. Numește obiectele necesare pentru activitățile ilustrate.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

2. Grupează cuvintele de mai jos, care denumesc lucruri, după utilitatea lor în situațiile date.

caiet

creion

telefon

rucsac

hartă

minge

bocanci

bicicletă

ghiozdan

a. La școală: b. În drumeție: c. La joacă:

3. Explică următoarele proverbe:

- Lucrurile mari se fac din lucruri mici.*
- După coajă se vede pomul, după haină omul.*

4. Completează următoarele enunțuri folosind cuvintele:

diferite, lucruri, zilnice

- Avem nevoie de lucruri în activitățile
- Omul nu poate trăi fără
- În situații diferite avem nevoie de lucruri

5. **Lucați în perechi.** Discută cu colegul de bancă despre:

- un obiect preferat;
- un obiect pe care l-ai pierdut;
- un obiect pe care îl folosești foarte des.

6. Discută cu colegii despre lucrurile de care au nevoie în meseriile lor: *medicul, profesorul, polițistul, pompierul, electricianul, instalatorul, zidarul.*

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. Completează enunțurile cu lucrurile de care ai nevoie în următoarele situații:

- La ora de sport am nevoie de **echipament**.
- În excursie pe munte am nevoie de
- Când plouă am nevoie de
- În parc am nevoie de
- Când e frig am nevoie de

B. Ordonează lucrurile din listă începând de la cel mai important pentru tine. Argumentează alegerea.

mașină	telefon	stilou	caiet
computer	săpun	televizor	carte

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

JOC DE ROL

Lucați în grupuri.

Trebuie să organizați o expediție pe o insulă pustie. Alcătuiți o listă cu lucrurile utile în această situație. Puneți în scenă această expediție. Aveți în vedere și modul în care trebuie să folosiți aceste lucruri în expediție, pentru a nu le irosi. Prezentați colegilor și vorbiți despre utilitatea lucrurilor în anumite situații.

PORTOFOLIUL MEU

Realizează un afiș de prezentare a unui lucru despre care crezi că nu poate lipsi din viața omului. Utilizează imagini decupate sau realizează un desen sugestiv. Prezintă-l colegilor.

OBSERVĂM!

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

Ce înseamnă să
fim responsabili cu
lucrurile?

DESCOPERIM!

1. Ce lucruri observi în imagini?
2. Care sunt lucrurile de care au nevoie persoanele din imagini pentru a realiza activitățile ilustrate?
3. Cum trebuie să se comporte persoanele cu aceste lucruri? De ce?
4. Ce se poate întâmpla dacă nu avem grijă de lucrurile noastre? Dar de lucrurile pe care le folosesc și ceilalți?
5. Suntem responsabili doar cu lucrurile noastre?

REȚINEM! 📌

În relația cu lucrurile din jur trebuie să fim **responsabili**.

Lucrurile noastre ne exprimă. Ele arată felul nostru de a fi, pasiunile noastre, ceea ce ne place, ceea ce ne atrage și ne interesează. Felul în care avem grijă de lucruri, cum le păstrăm arată celor din jur cum suntem noi.

Lucrurile pe care le folosim numai noi sunt **lucruri personale**, iar cele pe care le folosesc și alte persoane sunt **lucruri comune**.

EXERSĂM! 🧑🧒

1. Privește cu atenție imaginile din dreapta. Realizează un tabel asemănător și completează-l cu numerele imaginilor care ilustrează lucruri personale, respectiv lucruri comune.

Lucruri personale	Lucruri comune

2. 📌 Selectează enunțurile care exprimă grijă față de lucruri.

- Diana curăță biroul înainte de a-și începe lecțiile.
- Copiii aruncă hainele prin cameră.
- Colega de bancă pătează caietele cu cerneală.
- Andrei așază hainele pe umeraș și le pune în dulap.
- Prietenul meu pune lucrurile la locul lor.

3. Completează următoarele enunțuri folosind cuvintele:

exprimă, personale, lucruri, a fi

- Lucrurile pe care le folosim doar noi sunt
- Trebuie să avem grijă de
- Lucrurile noastre ne
- Lucrurile arată felul nostru de

4. Identifică personaje din povești, filme, desene animate care s-au comportat frumos cu lucrurile din jurul lor.

Unitatea 4

JOC DE ROL

Împreună cu colegul tău de bancă, pune în scenă un mic dialog despre ce nu le place lucrurilor în felul în care ne comportăm cu ele.

PORTOFOLIUL MEU

Scrie un text despre lucrurile care te reprezintă. Oferă informații despre pasiunile și preferințele tale. Prezintă-l colegilor.

5. Imaginează o poveste în care lucrurile din clasă prind viață și ne spun cum și-ar dori să ne comportăm cu ele. Prezintă povestea colegilor.

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. Dacă lucrurile tale ar putea vorbi, ce crezi că ar spune despre tine? Formulează un enunț cu ce le place și unul cu ce ar schimba la tine.

• Ce le place

• Ce ar schimba

B. Completează următoarele enunțuri:

1. În timpul liber îmi place să

2. Pasiunile mele sunt

3. Obiectul meu preferat este

C. Numește trei lucruri care te reprezintă. Descrie-le răspunzând la următoarele întrebări:

Cum se numește?	Lucrul care mă reprezintă	De ce este important pentru mine?
La ce folosește?		Cum am grijă de el?

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

RECAPITULARE

1. Selectează enunțurile corecte:

- Lucrurile sunt corpuri fără viață.
- Lucrurile pot fi create numai de om.
- Lucrurile ne sunt folositoare.
- Lucrurile vorbesc și gândesc.

2. Realizează corespondența între activități și obiectele necesare pentru a le desfășura:

învăț	autobuz
mă îmbrac	carte
mănânc	minge
merg la școală	tacâmuri
mă joc	geacă
	cearșaf

3. Citește textul și identifică lucrurile preferate ale celor două personaje.

„Discuția rămâne la recuzită. Baruțu voia să intre în film cu toba. Mițului i se pare că toba s-a murdărit și-l sfătuiește să lase toba acasă și să ia mai bine racheta. Lui nu-i place racheta. Ei îi place racheta. Atunci ia racheta ea și el mingile.

Lui nu-i plac mingile. Ia tot ea mingile; el o să ia cuburile. Nici cuburile nu-i plac, el vrea numai toba. Ba da, o să ia și trompeta! Nu se poate! Trompeta face scandal.

Tătuțu și măicuța, care au trecut în odaia de alături, sosesc la timp.”

(Spectacole, după Tudor Arghezi)

Mițu	
Baruțu	

4. **Lucrați în perechi.** Împreună cu colegul de bancă, identifică trei lucruri de pe vremea bunicilor, create de om. Spuneți la ce folosesc.

5. Completează enunțurile cu denumirea unor obiecte care te reprezintă.

- Îmi place să mă joc cu
- Învăț bine cu ajutorul
- Îmi place să mă îmbrac cu

6. Privește imaginile și identifică ce pasiuni au persoanele ilustrate.

7. Discută cu colegii următoarea afirmație: **Cărțile și caietele sunt oglinda elevului.**

1. Citește textul următor și selectează cuvintele care denumesc lucruri.

„Ce verdeață! Ce umbră plăcută și răcoroasă! Mergeam prin iarbă, ne spălam pe ochi cu apă rece din izvoare, săream gardurile! Ce nu făceam! Coretti, bătrânul, ne urma de departe, cu haina pe umăr și, din timp în timp, ne amenința cu degetul, să nu ne rupem hainele prin mărăcini.”

(La țară, după Edmondo de Amicis)

2. Selectează imaginile care exprimă grijă față de lucrurile din jur.

3. Completează enunțurile:

- a. Lucrurile reprezintă din jurul nostru.
- b. Lucrurile sunt create de om sau de
- c. Activitățile noastre zilnice sunt realizate cu ajutorul
- d. În relația cu lucrurile trebuie să fim
- e. Lucrurile noastre ne

4. Numește câte trei lucruri:

personale	create de om
comune	create de natură

5. Găsește câte un cuvânt cu sens opus pentru:

- dezordonat* → _____
- nepăsător* → _____
- neîngrijit* → _____
- neimplicat* → _____
- neatent* → _____

Mă verific!			
	FB	B	S
1	4 cuvinte	3 cuvinte	2 cuvinte
2	4 imagini	3 imagini	2 imagini
3	5 termeni	3 – 4 termeni	1 – 2 termeni
4	12 lucruri	8 lucruri	4 lucruri
5	5 cuvinte	3 – 4 cuvinte	1 – 2 cuvinte

UNITATEA 5

Raporturile noastre cu animalele și plantele

Ce sunt animalele și plantele? • Nevoia de plante și animale • Atitudini față de plante și animale: atenție/ neatenție, grijă/ nepăsare, delicatețe/ brutalitate, compasiune/ lipsă de compasiune, curaj/ frică, respect/ lipsă de respect, iubire/ ură

CITIM!

Musafirul

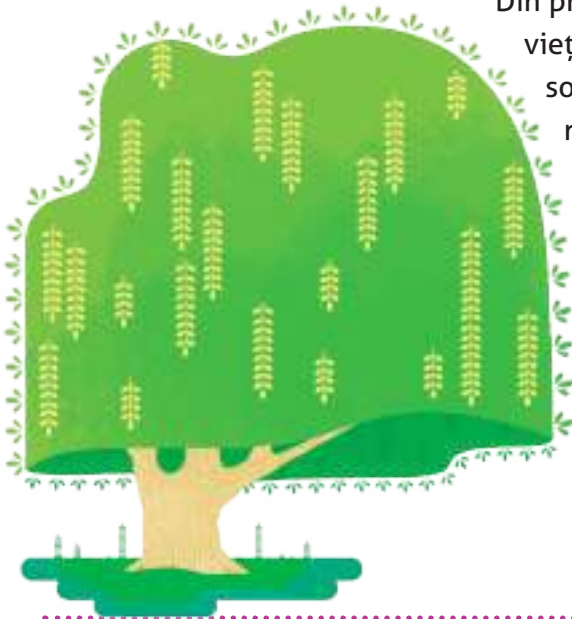
după Emil Gârleanu

În lungul câmpiei se înalță un singur pâlc de sălcii ce ocrotesc, sub umbra deasă a crengilor, un izvor din care și ele își iau viața. Izvorul curge subțire, întinzând în față, ca pe o năframă, o baltă mică, pe care o împunge câte o rază de soare.

În frunzișul sălciilor acestora se strâng stoluri întregi de păsări, de stau ziulica întreagă să se adăpostească de căldura cotropitoare. Privighetori, scatii, sticleți, floreni, câte și mai câte alte neamuri de zburătoare, toate își găsesc aici sălașul. E un ciripit spre seară, de te crezi în rai. Nimeni altcineva nu calcă sub acest umbrar și păsările trăiesc ca-n împărăția lor...

Din pricina secetei, mlaștinile sunt uscate peste tot. Și bietul viețuitor se topea; amețit de căldură, o luă încotro l-o duce soarta. Și, când se credea pierdut, zări cu ochii lui mici, roșii, îngropați în grăsimea capului, pâlcul de sălcii. Îndată își îndreptă râțul spre ele și-o porni într-acolo. Când ajunse și dădu de baltă, se repezi, nebun de bucurie, gonind păsările, care zburară înfricoșate. Se afundă, până la urechi, în baltă, apoi închise ochii, răsuflând cu poftă aerul răcoritor.

O libelulă sosi zburând zglobie și, crezând că deasupra apei e o floare, se lăsă ușor pe râțul trandafiriu. O înfiorare dulce, neînțeles de plăcută, gâdili sufletul musafirului și, fericit la culme, prinse a guița lung și ascuțit.

**GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM**

**De ce au nevoie
plantele și animalele
pentru a se dezvolta?**

DESCOPERIM!

1. Unde se petrece întâmplarea prezentată?
2. Ce corpuri vii ai identificat în text?
3. Cine este musafirul?
4. Ce alte plante și animale cunoști?
5. Prin ce se deosebesc acestea de oameni?
6. Cum ar fi viața fără plante și animale?

REȚINEM!

Plantele și animalele sunt viețuitoare. Spre deosebire de persoane, plantele și animalele nu pot vorbi și gândi, nu scriu și nu citesc.

Animalele sunt domestice și sălbatice. Animalele domestice trăiesc pe lângă casa omului și sunt îngrijite de către acesta, iar cele sălbatice trăiesc în sălbăticie.

Animalele și plantele, împreună cu omul, fac parte din mediul înconjurător.

EXERSĂM!

1. Privește imaginile din dreapta și completează un tabel cu denumirile plantelor și ale animalelor ilustrate în acestea.

Plante	Animale
....

2. Completează enunțurile cu termenii potriviți:

domestice, mediul înconjurător, vorbesc, sălbăticie, viețuitoare

- Plantele și animalele sunt
- Plantele și animalele nu
- Omul îngrijește animalele
- Animalele sălbatice trăiesc în
- Animalele și plantele fac parte din

3. Descoperă regula și grupează cuvintele de pe etichete.

Coloana 1 cuprinde	Coloana 2 cuprinde
-----	-----

Unitatea 5

JOC DE ROL

Micul vrăjitor! Dacă te-ai putea transforma într-un animal, care ar fi acela? Motivează alegerea făcută.

PORTOFOLIUL MEU

Adună informații și curiozități despre plantele și animalele preferate. Realizează fișe cu acestea și prezintă-le colegilor. Adaugă și desene care să ilustreze informațiile găsite.

4. Lucrați în perechi. Identificați filme sau opere literare în care personajul principal este un animal. Prezentați colegilor faptele bune prin care s-au remarcat personajele respective.

5. Lucrați în grup. Răspundeți la ghicitori:

*Nu e vulpe, da-i roșcată,
În pădure-i ziua toată,
Ronțăie doar miez de nuci,
Con de brad și-alune dulci.*

*Am o grasă jupâneasă,
Îmbrăcată-n rochii de mătăasă,
De-ncep a o dezbrăca,
Toți încep a lăcrima.*

*E greoi la pas, săracul,
Mormăie mereu moșneagul,
Și tot umblă prin pădure,
După zmeură și mure.*

*Voinicel cu haină albă,
Iese primul din zăpadă.*

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

1. Oamenii, împreună cu plantele și animalele, fac parte din mediul înconjurător. **A/F**
2. Animalele trăiesc doar în sălbăticie. **A/F**
3. Omul îngrijește animalele domestice. **A/F**
4. Oamenii sunt singurele viețuitoare de pe Pământ. **A/F**

B. Numește patru motive pentru care plantele și animalele nu pot fi persoane.

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

2. O ZI ÎN LUMEA PLANTELOR ȘI ANIMALELOR

OBSERVĂM!

DESCOPERIM!

1. Ce plante și animale recunoști în imaginile de mai sus?
2. Unde trăiesc animalele ilustrate?
3. Unde cresc plantele din imagini?
4. Ce influență au acestea asupra copiilor din imagini?
5. Au plantele și animalele nevoie de grija omului?
6. Cum trebuie să ne comportăm cu plantele și animalele?

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

Cum influențează
plantele și animalele
viața omului?

ȘTIAI CĂ...

- Câinii-ghizi însoțesc persoanele nevăzătoare. Acești câini sunt dresați să-și ajute stăpânii să se deplaseze în siguranță și cât mai eficient.
- Unele plante de apartament îmbunătățesc calitatea aerului din interior. Oamenii de știință au descoperit că plante precum potosul de aur și planta-păianjen elimină diferiți poluanți.

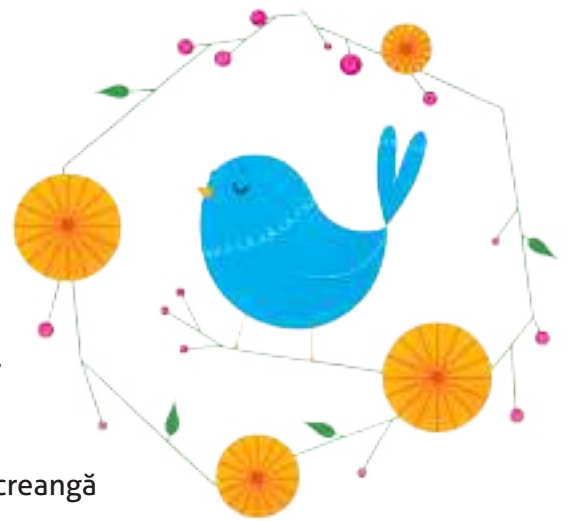
REȚINEM!

Omul se află într-o strânsă legătură cu **plantele și animalele**. Viața lui nu ar fi posibilă fără acestea. Omul are nevoie de plante și animale. Acestea reprezintă sursă de hrană și produse, dar pot fi și prieteni de nădejde.

EXERSĂM!

1. Citește fragmentul de poezie de mai jos și răspunde la întrebări.

„— Omule, tu ai grăunțe
Cu grămada-n șura ta;
Dă-mi vreo câteva și mie
Ca să ies din iarna grea.
— Păsărică, zise omul,
Hai, culege ce găsești,
Dar apoi, la primăvară
Tu cu munca să-mi plătești.
Când omizile-n grădină,
Vor mânca frunze și flori
Tu să zbori din creangă-n creangă
Să le strângi, să le omori.”

(*Omul și pasărea*, de Ion Creangă)

- a. Ce lucru folositor poate face pasărea pentru om?
- b. Dar omul, cum poate să o ajute?
- c. Ce alte situații de acest fel mai cunoști?

2. Numește plante pe care omul le folosește pentru a obține produsele precizate.

floarea-soarelui → ulei _____ → ceai

_____ → făină _____ → zahăr

3. Identifică animale de la care omul folosește produsele precizate.

_____ → ouă, carne _____ → lână

_____ → lapte _____ → blană

4. Citește textul de mai jos și identifică rolurile pe care le are animalul prezentat.

„E un terrier cu ochi luminoși și cu păr cafeniu, creț. Și, când îi arunci un lucru, ți-l aduce imediat înapoi, și face sluj, stă în două picioare și mai face fel de fel de giumbușlucuri; e câinele unui fermier, care spune că-i foarte folositor, pentru că stă de pază, dar și omoară șobolanii.”

(Alice în Țara Minunilor, după Lewis Carroll)

5. Lucrați în grup. Identificați și ilustrați alte roluri pe care le pot avea animalele în viața omului.

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. Găsește câte un exemplu pentru următoarele viețuitoare:

1. plantă medicinală;	4. plantă dăunătoare;
2. animal domestic folositor omului;	5. animal sălbatic folositor omului;
3. animal de companie;	6. plantă decorativă.

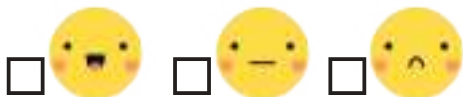
B. Numește un animal și oferă trei motive pentru care consideri că omul are nevoie de el.

C. Numește o plantă și oferă trei motive pentru care o consideri importantă pentru om.

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

JOC DE ROL

Împreună cu colegul de bancă, pune în scenă un mic dialog despre animale și plante, din care să reiasă cum ar dori acestea să se comporte oamenii cu ele.

PORTOFOLIUL MEU

Investighează!

Adună informații despre viețuitoarele din zona în care locuiești și despre foloasele pe care le aduc acestea omului. Realizează un afiș prin care să susții și să promovezi nevoia de plante și animale.

CITIM!

Năluca

după Cezar Petrescu

Când pădurarul a adus-o din codru, era un pui mic și fricos. Cu ochii mari și umezi, se uita rugându-se la toți, gata să fugă. Dar cu vremea se împlânzi. Înțelese că nimeni nu-i voia răul. Începea să vină singură la donița cu lapte. Seara răspundea la chemarea noastră, când îi întindeam câte o bucată de zahăr. Fiindcă fugea atât de sprinten, tata a botezat-o „Năluca”. Iar Năluca își cunoștea numele.

Tata spunea chiar că s-a împlânzit prea repede. E adevărat că uneori se oprea sub umbra nucilor din livadă, cu urechile ciulite și cu nările umflate în vânt. Atunci, ochii ei erau mai umezi și pășea mai încet, cu botul în pământ. Năluca era tristă. Nu mai răspundea la chemările noastre. Nici nu voia să se atingă de bucată de zahăr pe care i-o întindeam în palmă. Într-o seară, când cineva a uitat poartă deschisă, Năluca a fugit. A două zi, culcușul era gol.

Aseară, mă întorceam cu tata de la Prisaca Mărgineanului, prin pădure. Deodată, pe cărare a apărut o căprioară. Am tresărit. A tresărit și ea. Era o arătare atât de neașteptată! Tata a șoptit: „E Năluca!”

Era, într-adevăr, Năluca. Fără să-mi dau seama, am întins pumnul strâns, așa cum o ademeneam altădată cu bucata de zahăr ascunsă. Căprioară șovăi o clipă. Se apropie, cu sfială. Și, deodată, Năluca nu se mai uită în ochii mei. Privi îndărăt, în codru. Se răsuci scurt, pe picioarele subțiri și zvâcni în goană, spre adâncul codrului.

DESCOPERIM!

1. Ce animal este descris în fragmentul dat?
2. Unde trăiește acest animal?
3. Cum l-au tratat oamenii?
4. De ce era tristă Năluca?
5. Unde credeți că se simțea Năluca fericită? De ce?
6. Cum s-a comportat Năluca la reîntâlnirea cu oamenii? De ce?

GÂNDIM
LUCRĂM ÎN
PERECHI
COMUNICĂM

Cum ne manifestăm
dragostea față de plante
și animale?

REȚINEM! 📌

La fel ca oamenii, plantele și animalele au **dreptul la viață și la ocrotire**. Există plante și animale pe cale de dispariție. Acestea sunt protejate prin lege și nu avem voie să le distrugem sau rănim. A proteja natura înseamnă a ocroti plantele și animalele.

EXERSĂM! 🧐 🧐

1. Recunoaște, în imaginile din dreapta, modalități de ocrotire a plantelor și animalelor.

2. Citește textul:

„Anul trecut, într-o zi de aprilie urâtă și rece, m-am pomenit în curtea mea, podită cu cărămidă roșie, cu o pată neagră, lunguiață, nelucioasă. Apropiindu-mă ușor de ea, am priceput că «pata neagră» era vie și că mieuna stins. Era o pată întunecoasă, sub formă de pisic aruncat în curte, mai mult mort decât viu. Adică mort de foame și de frig. L-am dat imediat de mâncare. A înfulecat tot ce i-am oferit, de parcă n-ar fi cunoscut niciodată bucuria de a fi hrănit.

După câteva clipe, în timp ce intrasem în bucătărie să-i aduc a patra porție de lapte cu biscuiți, pisicul a dispărut. În zilele următoare a plouat mult, urât și chinuitor. Pe neașteptate, pata neagră a apărut iar în curte, zbierând de foame. Era ud și tremura. L-am dat de mâncare, l-am uscat cu un prosop gros și l-am dus la veterinarul din colț, care i-a făcut câteva injecții contra răcelii.”

(*Povestiri despre prietenii mei, după Silvia Kerim*)

• **Consideri că fata a avut o atitudine potrivită față de animal? De ce?**

3. Completează enunțul:

Dacă ar dispărea plantele și animalele, atunci...

....

....

....

Unitatea 5

JOC DE ROL

Ea este Vivi, pisicuța Emiliei. Imaginează-ți un dialog între Vivi și Emilia, din care să rezulte grija fetiței pentru pisicuță.

PORTOFOLIUL MEU

Realizează un poster despre protecția plantelor și animalelor, în care să valorifici ceea ce ai învățat în această lecție.

4. Explică următoarele proverbe:

- Cei care pe animale nu le îndrăgesc, nici pe oameni nu îi iubesc.*
- Cel care nu a plantat un copac nu poate sta la umbră.*
- Câinele cunoaște bine pe cine-l hrănește.*
- Pădurea este bogăția și frumusețea pământului.*

5. **Lucrați în grup.** Analizați următoarele situații și identificați soluțiile potrivite pentru fiecare dintre acestea:

- Adrian, colegul vostru de școală, merge pe spațiul verde, călcând florile.
- Prietena voastră, Alma, lovește animalele întâlnite pe stradă.
- În drumul spre sala de sport, găsiți o pasăre rănită.

CE AM ÎNVĂȚAT?

Evaluează ce ai învățat, rezolvând provocările!

A. Selectează atitudinile pe care tu le consideri potrivite față de plante și animale: *grijă, ocrotire, răbdare, nepăsare, frică, responsabilitate.*

B. Completează lista activităților pe care îți propui să le realizezi pentru protecția plantelor și animalelor:

- Ud zilnic florile din ghivece.
-
-
-
-

La sfârșitul acestei lecții mă simt:

JURNALUL IUBITORILOR DE PLANTE ȘI ANIMALE

Materiale necesare:

- ▶ un carton puțin mai mare decât două coli A4
- ▶ coli A4 de diferite culori
- ▶ sfoară sau panglică
- ▶ un plic A5
- ▶ capsator sau lipici

Pasul 1.

→ Formați echipe de 4 – 6 elevi.

Pasul 2.

→ Confectionați jurnalul:

- Îndoiiți la mijloc cartonul și colile A4, pe marginea lungă. Aranjați paginile astfel încât cartonul să fie la exteriorul jurnalului.
- Legați jurnalul cu ajutorul unei sfori sau cu niște capse.
- Capsați sau lipiți plicul pe interiorul copertei de carton. Rezultă un buzunar la îndemână pentru creioane și orice mai aveți nevoie.
- Decorați coperta jurnalului vostru. Scrieți numele membrilor echipei.

Pasul 3.

- Faceți mici excursii de explorare a naturii în parcul școlii, în parcul din localitate.
- Colectați obiecte de păstrat în jurnal: frunze căzute, semințe, flori, scoarță, crenguțe. Dacă aveți o cameră foto, faceți fotografii cu plante, animale sau aspecte ale naturii care vă interesează.
- Înregistrați-vă observațiile în jurnal, în orice mod doriți: idei, desene, frunze lipite, flori presate.
- Puteți identifica speciile de plante și animale întâlnite, căutând informații în atlase sau online, pe site-uri ca www.inaturalist.org.

Pasul 4.

- Prezentați jurnalul colegilor din celelalte echipe și doamnei sau domnului învățător.
- Întrebați-i ce le-a plăcut cel mai mult și unde mai aveți de lucrat.
- Fiți atenți la prezentările colegilor pentru a învăța împreună și pentru a vă îmbunătăți activitatea.

Pasul 5.

Activitate individuală

Răspunde la următoarele întrebări:

- Care este cel mai important lucru pe care l-ai învățat în cadrul acestui proiect?
- Care a fost cea mai plăcută parte a acestui proiect?
- Care a fost cea mai puțin plăcută parte a acestui proiect?
- Ce ai fi dorit să faci altfel?

1. Identifică plantele, animalele și persoanele din textul de mai jos:

„Vara vin la școală: cu flori, cu iarbă, cu gândaci care zboară prin clasă, cad în călimări, ies plini de cerneală și se plimbă pe caiete de le mângălesc peste tot.

Profesoara e silită să fie pentru ei ca o mamă: să-i ajute să se îmbrace; să-i lege la deget când se înțepă; să le ridice căciulițele de pe jos; să observe să nu-și schimbe paltoanele la ieșire, căci atunci zbiară și strigă.”

(Profesoara fratelui meu, după Edmondo de Amicis)

2. Privește imaginile și spune la ce folosesc plantele și animalele ilustrate.

3. Construiește enunțuri cu următoarele cuvinte și expresii: *viețuitoare, plante medicinale, sălbăticie, foloase, mediul înconjurător.*

4. Realizează corespondența între imagini și atitudinile de protejare sugerate de acestea.

- a. sprijin b. atenție c. politețe
d. compasiune e. dragoste

5. Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

- a. Plantele și animalele pe cale de dispariție sunt protejate prin lege. **A/F**
- b. Comportamentul oamenilor poate sprijini ocrotirea naturii. **A/F**
- c. Capra neagră este un animal protejat de lege. **A/F**
- d. Omul nu are nevoie de plante și animale. **A/F**
- e. Trebuie să respectăm și să ocrotim natura. **A/F**

1. Realizează un tabel asemănător și transcrie următoarele cuvinte în coloana potrivită:

pasc, gândesc, hibernează, răsar, vorbesc, scriu

Persoanele	Plantele și animalele
....

2. Completează enunțurile:

- Omul, animalele, plantele fac parte din
- Omul se află într-o strânsă cu plantele și animalele.
- Omul are de plante și animale.
- Pentru om, plantele și animalele sunt de hrană și produse.

3. Selectează imaginile care ilustrează atitudinile corecte față de plante și animale.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

4. Explică în 4 – 5 enunțuri înțelesul următorului citat, valorificând ceea ce ai învățat:

*Natura este leagănul vieții pe pământ.
Să o protejăm este datoria noastră!*

5. Numește trei motive pentru care oamenii au nevoie de animale și trei motive pentru care au nevoie de plante.

Nevoia de animale

....
....
....

Nevoia de plante

....
....
....

Mă verific!

	FB	B	S
1	6 cuvinte	4 cuvinte	2 cuvinte
2	4 termeni	2 – 3 termeni	1 termen
3	4 imagini	2 – 3 imagini	1 imagine
4	4 – 5 enunțuri	2 – 3 enunțuri	1 enunț
5	6 motive	4 motive	2 motive

RECAPITULARE FINALĂ

I. Citește textul și rezolvă sarcinile:

„Îl cheamă Garrone, e cel mai mare din clasă. Are capul mare, e spătos, dar cuminte și bun la suflet; aceasta se cunoaște când râde. S-ar zice că el cugetă ca un om mare! El este unul dintre camarazii mei. Îmi mai place încă unul, Coretti, e totdeauna vesel și onest!

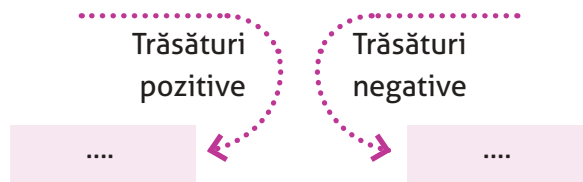
Mai avem în clasă și pe micul Nelli, slab, plăpând și galben la chip, dar de încredere și ajutor.

În banca din fața mea stă un băiat poreclit «Zidărașul», pentru că tatăl său este zidar; are un obraz rotund ca un măr și nasul mic ca un ghemuleț. E foarte glumeț și toți colegii îl îndrăgesc. El poartă o pălărie ghemuită, pe care o bagă în buzunar ca pe o batistă. Lângă dânsul în bancă stă Garoffi, un fel de prăjină lungă și uscată, cu nasul ca ciocul de cucuvea și cu ochii mici; acesta este foarte zgârcit. Mai este și un domnișor, Carol Nobis, foarte mândru și îngâmfat; el stă între doi băieți ce-mi sunt foarte dragi. Vecinul meu din stânga, Stardi, e mic și îndesat, mai că n-are gât, posac de nu-i scoți o vorbă din gură și foarte modest. Lângă dânsul stă un obraznic răutăcios, numit Franti, care se comportă uneori urât cu colegii. Mai sunt și doi frați îmbrăcați la fel, care seamănă unul cu altul și amândoi poartă pălării cu câte o pană de fazan.”

(*Camarazii mei*, după Edmondo de Amicis)

1. Identifică, în textul dat, cuvintele care denumesc persoane.
2. Identifică în text cuvinte care denumesc trăsături fizice și trăsături morale.

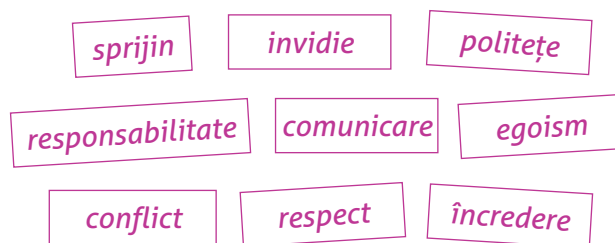
3. Grupează cuvintele care denumesc trăsături morale, după următorul model:

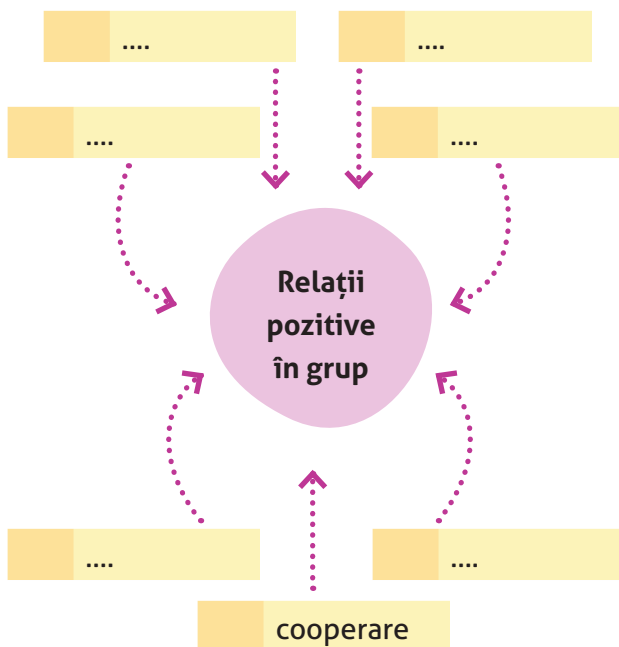

4. Numește personajele care prezintă trăsături morale pozitive și pe cele care prezintă trăsături morale negative:

Personaje cu trăsături morale pozitive	Personaje cu trăsături morale negative
....

5. Înlocuiește cuvântul „camarazi” din enunțul „El este unul dintre camarazii mei” cu alte cuvinte, cu înțeles asemănător. Formulează enunțuri cu acestea. Discută cu colegii pe baza enunțurilor formulate.
6. Selectează personajele apreciate de povestitor. Motivează alegerea.
7. Identifică relațiile dintre colegii de clasă. Argumentează.
8. Completează schema relațiilor pozitive dintr-un grup, asociind etichetele corespunzătoare:

9. Elaborează un set de reguli care să îmbunătățească relațiile dintre colegii de clasă.

II. Observă imaginile și rezolvă sarcinile:

1.

2.

3.

4.

1. Numește corpurile cu viață și corpurile fără viață pe care le recunoști în imagini.

2. Grupează lucrurile din imaginile de la II. Un lucru se poate afla în mai multe categorii.

Lucruri	
create de natură
create de om
personale
comune

3. Numește și grupează corpurile cu viață din imagini: plante și animale.

4. Completează următoarea figură:

Plantă Roluri/foloase:

Cum o îngrijim:

Animal Roluri/foloase:

Cum îl îngrijim:

III. Realizează un jurnal de învățare.

Răspunde la întrebări și ilustrează răspunsurile prin desene sugestive:

1. Ce sunt persoanele? Care sunt asemănările și deosebirile dintre persoane?
2. Care sunt trăsăturile morale pe care le apreciez la persoanele din jurul meu? De ce?
3. Care sunt grupurile din care fac parte? Cum mă comport în cadrul acestora?
4. Ce sunt lucrurile? Cum îmi exprim grija față de lucruri?
5. De ce am nevoie de plante și animale? Cum îmi exprim grija față de ele?

EVALUARE FINALĂ

Observă cu atenție imaginile pentru a rezolva sarcinile date:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

1. Identifică trei ființe și trei lucruri.
2. Evidențiază o responsabilitate pe care o au membrii fiecăruia dintre grupurile identificate în imagini.
3. Evidențiază două atitudini corecte față de plante și animale și o atitudine incorectă față de persoane.

4. Una dintre imagini ilustrează o plantă ocrotită de lege. Dă exemple de alte trei plante și/sau animale protejate prin lege.

5. Formulează, pornind de la imagini, trei enunțuri care să exprime grija față de lucruri.

6. Marchează cu X:

• *activitățile specifice unei persoane:*

- mănâncă
- gândește
- scie
- vorbește
- merge
- doarme

• *situațiile care evidențiază comportamente responsabile în grup:*

- La școală, salut profesorii și colegii.
- Nu sunt atent(ă) când tata îmi vorbește.
- Vorbesc pe un ton potrivit.
- Păstrez manualele în stare bună.
- Îmi ajut părinții la treburile casnice.
- Mă cert mereu cu prietenii mei.

• *cuvintele care denumesc trăsături morale pozitive:*

- harnic
- mincinos
- îngâmfat
- corect
- modest
- obraznic

7. Completează următoarele enunțuri:

- a. Arătăm respect celor din jur prin
- b. Persoana căreia îi putem încredința lucruri importante este de
- c. Nu se laudă cu realizările sale o persoană
- d. Să înfrunți cu îndrăzneală primejdiile înseamnă să fii
- e. Persoana care spune adevărul e
- f. Cel care este binevoitor și blând cu cei din jur este

8. Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

- a. Oamenii, plantele și animalele sunt corpuri nevie. **A/F**
- b. Grija față de lucruri arată celor din jur cum suntem noi. **A/F**
- c. Arătăm bunătate prin ceea ce spunem, nu prin ceea ce facem. **A/F**
- d. O persoană poate avea mai multe roluri în același timp, în funcție de grupurile din care face parte. **A/F**
- e. Indiferent de asemănările sau deosebirile dintre ei, oamenii au drepturi. **A/F**
- f. O persoană sinceră folosește minciuna pentru a scăpa de probleme. **A/F**
- g. Plantele și animalele pe cale de dispariție sunt protejate de lege. **A/F**
- h. Îngâmfwarea sau trufia sunt trăsături pozitive ale persoanei. **A/F**

9. Ordonează cuvintele de mai jos pentru a obține proverbe:

pomul
se
cunoaște
Omul
după
roade
fapte
la
înapoi
plăcinte
război
înainte
La
bun
e
pâinea
Omul
coaptă
ca
cuibul
își
pasăre
iubește
Fiecare

10. Alege trei proverbe de la exercițiul 9 și explică-le.

11. Alcătuieste un text de cinci enunțuri, în care să folosești următoarele cuvinte:

animal pe cale de dispariție, sincer, grijă, persoane, prieten, natură.

Mă verific!			
	FB	B	S
1.	3 ființe și 3 lucruri	2 ființe și 2 lucruri	1 ființă și 1 lucru
2.	3 responsabilități	2 responsabilități	1 responsabilitate
3.	3 atitudini	2 atitudini	1 atitudine
4.	3 exemple	2 exemple	1 exemplu
5.	3 enunțuri	2 enunțuri	1 enunț
6.	10 selecții corecte	7 selecții corecte	4 selecții corecte
7.	5-6 enunțuri	3-4 enunțuri	1-2 enunțuri
8.	7-8 afirmații	4-6 afirmații	2-3 afirmații
9.	5 proverbe	3-4 proverbe	1-2 proverbe
10.	3 explicații	2 explicații	1 explicație
11.	5 enunțuri	3-4 enunțuri	1-2 enunțuri

a argumenta – a susține, a întări, a dovedi.

antreu – prima încăpere (de dimensiuni mici) a unei locuințe, în care se intră venind de afară; vestibul.

aprig – iute, înfocat, înflăcărat, impetuos, nestăpânit.

atitudine – fel de a se comporta; ținută sau poziție a corpului, exprimare a punctului de vedere.

bucate – mâncăruri gătite, feluri de mâncare.

cetățenie – condiție de a fi cetățean, adică locuitor al unui stat.

ceară – substanță de culoare gălbuie produsă de albine și recoltată de om prin topirea fagurilor; substanță de origine minerală, vegetală sau animală, care nu se dizolvă în apă.

cruzime – pornire rea de a-i face pe alții să sufere; faptă crudă.

donița – găleată de lemn (largă în partea de sus) în care se mulg vacile sau oile.

egalitate – lipsă de diferență; identitate; situație în care oamenii se bucură de aceleași drepturi și au aceleași îndatoriri.

a guița – a scoate sunete repetate, prelungi și ascuțite, caracteristice porcului; a face „guiț-guiț”.

haiduc – om care, răzvrătindu-se împotriva asuprii, își părăsea casa și trăia în păduri, singur sau în cete, jefuind pe bogați și ajutând pe săraci.

identitate – ansamblu de date prin care se recunoaște o persoană.

a justifica – a da explicații cu privire la o atitudine, o acțiune etc.; a se dezvinovăți.

mărăcini – nume dat la diverse plante a căror tulpină este acoperită cu spini; fructul unor asemenea plante, prevăzut cu țepi, care se agață de hainele oamenilor și de blana sau lâna animalelor.

a motiva – a arăta motivele unui fapt, ale unei atitudini.

mediu – natura înconjurătoare în care se află ființe

și lucruri.

muștrare – dojană, exprimare prin cuvinte a nemulțumirii față de atitudinea, de faptele cuiva.

naționalitate – apartenență la o anumită națiune.

năframă – bucată de țesătură de in, cânepă, bumbac, borangic etc., de obicei împodobită cu cusături, folosită mai ales de femei, pentru a-și acoperi capul.

nectar – suc dulce secretat de anumite glande în interiorul florilor, care atrage insecte și păsări; acest lichid, colectat de albine, este transformat în miere.

omenie – mai multe calități alese, care fac pe om să fie cinstit și iubit de semenii săi; purtare blândă, înțeleghătoare.

pâlc – grup mic de animale, de plante sau de obiecte de același fel.

pâslă – material textil obținut din fire de lână sau de păr de animal netoarse, folosit la confecționarea pălăriilor, a încălțăminteii călduroase.

posac – tăcut, lipsit de veselie, morocănos.

prichindel – om mic de statură, de obicei vioi și poznaș; copil mic (sprinten și zburdalnic).

rât – botul porcului

salbă – podoabă de purtat la gât, alcătuită dintr-unul sau din mai multe șiraguri de monede, medalii, pietre prețioase sau mărgelă; colier.

scrimă – gen de sport constând în a mânui sabia, spada și floretă.

spătos – cu umerii largi, lat în spate: robust. voinic.

tradiții – ansamblu de obiceiuri, datini și credințe statornice.

voință – capacitatea unei persoane de a-și concentra eforturile spre realizarea unui anumit scop; îndrăzneală în acțiuni; hotărâre; fermitate; decizie.

zbârcit – care prezintă zbârcituri, cute, riduri; încrețit; uscat, zvântat.

ANEXA 1 - AUTOEVALUAREA PORTOFOLIULUI

După ce ai realizat portofoliul de la fiecare dintre lecțiile enumerate în tabel, bifează, într-un tabel asemănător, enunțurile care se potrivesc cu ceea ce crezi sau simți în legătură cu realizarea portofoliului.

TITLUL LECȚIEI	CRITERII	A fost interesant.	A fost util.	Am depus mult efort.	Sunt mândru/ă de ideile mele.	Aș fi avut nevoie de mai mult timp.	Cred că m-am descurcat...		
							Foarte bine	Bine	Satisfăcător
<i>Ce înseamnă să fim persoane?</i> (p. 10)									
<i>Eu ca persoană</i> (p. 11)									
<i>Noi ca persoane. Asemănări și deosebiri între persoane</i> (p. 16)									
<i>Despre sinceritate și adevăr</i> (p. 22)									
<i>O călătorie în lumea respectului</i> (p. 28)									
<i>Încrederea, calitatea prietenului adevărat</i> (p. 31)									
<i>O poveste despre modestie</i> (p. 34)									
<i>Cartea curajului</i> (p. 37)									
<i>Eu și familia mea. Relațiile cu familia</i> (p. 44)									
<i>La joacă împreună cu prietenii – reguli de comportare</i> (p. 47)									
<i>La școală. Eu și colegii mei</i> (p. 50)									
<i>Ce este un grup. Regulile grupului</i> (p. 53)									
<i>Ce sunt lucrurile?</i> (p. 60)									
<i>Noi și lucrurile de care avem nevoie</i> (p. 63)									
<i>Sunt un copil responsabil!</i> (p. 66)									
<i>O lume vie!</i> (p. 72)									
<i>O zi în lumea plantelor și animalelor</i> (p. 75)									
<i>Să protejăm natura – frumosul din jurul nostru</i> (p. 78)									

ANEXA 2 – OBSERVAREA ȘISTEMATICĂ A ACTIVITĂȚII ȘI A COMPORTAMENTULUI ELEVILOR

Completați sistematic fișele de observare propuse, analizați-le cu atenție și aplicați măsuri de îmbunătățire a demersului didactic. Împărtășiți elevilor concluziile analizei și coopțați-i ca parteneri în ameliorarea procesului de învățare.

FIȘĂ DE OBSERVARE A ELEVILOR ÎN CADRUL JOCULUI DE ROL		
Elevul/ Elevii:		Data:
Vocabular utilizat:	Exprimare socială și emoțională:	Interesul și atenția acordate activității:
Atitudinea față de sarcina de lucru:	Atitudinea față de ceilalți colegi:	
Alte observații:		

FIȘĂ DE OBSERVARE A ACTIVITĂȚII GRUPULUI			
Indicator	Frecvent	Rar	Deloc
Fiecare membru al grupului este implicat în rezolvarea sarcinii.			
Elevii formulează idei clare și ușor de înțeles de către ceilalți.			
Toate ideile propuse sunt luate în considerare.			
Elevii se sprijină și se încurajează pentru a fi productivi și creativi.			
Rezultatul activității de grup este relevant și prezentat într-o manieră care facilitează înțelegerea.			
Elevii urmăresc cu atenție prezentările celorlalte grupuri.			
Elevii acordă feedback colegilor.			

FIȘĂ DE MONITORIZARE A LUCRULUI ÎN ECHIPĂ, ÎN CADRUL PROIECTELOR			
Indicator	Da	Nu	Observații
Asumarea responsabilității			
Cooperare în cadrul grupului			
Solicitarea de sprijin din partea cadrului didactic			
Respectarea regulilor			
Încadrare în timpul stabilit			
Autoevaluarea muncii în echipă			

EDUCAȚIE CIVICĂ

clasa a III-a

ISBN 978-606-590-923-6

6 421763 010169

MN13

Booklet